

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de donatori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nou abonament

deschidem cu 1 Ianuarie v. 1912 la ziarul
„Telegraful Român“

cu prețurile indicate în fruntea foii, anume:

pe un an 16 coroane,
pe șase luni 8 coroane,
pe trei luni 4 coroane.

Rugăm pe vechii nostri abonați să binevoiască a-și reînnoi din vreme abonamentul, stăruind totodată pentru lățirea ziarului nostru în cercul amicilor și cunoscuților lor.

Abonamentele se fac prin mandat postal, trimițându-se prețuri înainte. Numele abonatului, împreună cu locuința și posta ultimă, să se scrie corect și legibil, pentru ca la postă să nu se facă greșeli. Bani de abonament se trimit Administrației tipografiei arhidiecezane în Sibiu (Nagy-szeben), strada Măcelarilor, Nr. 45.

Administrația.

Nr. 14,258 Prez.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor din arhidieceza noastră transilvană, dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos.

Când ajunge omul creștin și cugetătoriu vre-o zi mare și însemnată, mai înainte de toate mulțamește lui Dumnezeu, care l-a învrednicit a o ajunge, apoi cugetând se întreabă: pentru care pricină, ziua aceea este mare și însemnată?

Din darul lui Dumnezeu ajungând și noi, iubiților mei fii sufletești, ziua cea mare și însemnată a nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos, pe care mulți dintre cunoscuții și prietenii nostri n'au ajuns-o; după ce am mulțămii lui Dumnezeu pentru ajungerea ei: urmează să ne întrebăm și noi, pentru ce serbare nașterii Domnului este atât de mare și însemnată?

Pentru a afla și a înțelege mai bine însemnătatea cea mare a acestor sărbători, de lipsă este iubiților, să ne amintim starea cea tristă și dureroasă a oamenilor din înainte de nașterea Domnului; să ne amintim cum oamenii pe atunci, în urma întunecării minții prin păcat, nu mai cunoșteau pe adevăratul Dumnezeu, cum se închinau la soare, lună și stelă, și la feliurite chipuri cioplite; cum astfelii oamenii, ființele cele mai alese ale lui Dumnezeu, deveniră cele mai defericite ființe; cum cei slabi deveniră robi celor mai tari, cum cei tari vindeau pe cei robi, precum se vând astăzi dobitoacele, și cum prin asemenea vânzări se despărțeau pentru toată viața, soții de soții, părinții de fiii lor, și fiii de părinții lor.

Stare tristă și dureroasă era aceasta, iubiților, care a dăinuit până când a *«sosit plinirea vremii»*, când apoi preabunul Dumnezeu, în nemărginita sa îndurare, a trimis în lume pe unul născut Fiul său, Domnul nostru Iisus Christos, să aducă în lume lumina cunoștinții de Dumnezeu, și mântuirea oamenilor de osânda păcatului și de starea cea tristă și dureroasă și să-i ri-

dice iarăș la starea fericirii celei dintâi, precum ne spune aceasta și sfântul Apostol Pavel, în epistola sa cetită astăzi, în sfânta biserică zicând: *«Când a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul său în lume, ca să ne răscumpere și să luăm moștenirea fiască. Pentru aceea nu mai suntem robi, ci fii și moștenitori lui Dumnezeu»*.

Iată deci, iubiților, însemnătatea cea mare a nașterii Domnului, iată de ce a strigat ingerul Domnului păstorilor din jurul Vifleemului: *«Iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul, că s'a născut astăzi vouă mântuitoriu Christos Domnul»*, iată de ce s'au bucurat atât de mult de nașterea Domnului, nu numai oamenii pe pământ, dar și ingerii din ceriu, cântând *«mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunăvoie»*; iată de ce au alergat și cei trei Crai dela răsărit, pe urma stelei celei minunate cu daruri la închinăciunea Domnului; și iată de ce ne bucurăm și noi, tineri și bătrâni, bogați și săraci de nașterea Domnului.

Dacă vom cerceta, ce a putut îndemna pe bunul Dumnezeu la această mare și negrăită îndurare, vom afla că numai dragostea sa cea nemărginită către noi, oamenii, precum ne spune aceasta și sfânta scriptură prin cuvintele: *«așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe unul născut Fiul său l-a dat pentru ea»*, vom afla, că tot numai din dragoste către oameni a făcut Dumnezeu și lumea și pământul cu toate bunurile lui, și pe oameni de cele mai alese ființe, cari să o stăpânească, precum însuși zise la facere: *«creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul»*.

Pentruca însă oamenii să știe stăpâni și folosi bine și înțelepțește pământul cu toate bunurile lui, și așa să ajungă bine în această lume și fericire în cealaltă lume, prea bunul Dumnezeu pe lângă alte daruri i-a mai binecuvântat și cu o scântee din dumnezeirea sa, adică cu suflet nemuritoriu, din suflarea sa cea dumnezeiască, cum n'a mai binecuvântat pe nici unele din ființele de pe pământ.

Prin binecuvântarea omului cu suflet nemuritoriu a voit Dumnezeu ca sufletul să lumineze, să învețe și să sfătue pe om a lucra numai cele bune și folositoare, plăcute lui Dumnezeu și oamenilor, până la sfârșitul vieții, când apoi precum se întoarce trupul în pământ din care s'a luat, tot asemenea să se reîntoarcă și sufletul la Dumnezeu de unde a venit, pentru a vieții vecinic în ceriu.

Pentru a vă încredința iubiților, că sufletul este sfătuitoriul și povățuitoriu omului în toate lucrările lui, nu voi aduce alte dovezi, multora poate necunoscute, ci vă recomand să fiți cu luare aminte numai la cele ce se petrec în jurul fiecăruia. Și adevărat știu că fiecăruia dintre voi i s'a întâmplat mai de multeori să fie numai singur în casă; numai singur la lucru, numai singur la câmp, la vre-o călătorie sau la alte afaceri, și deși numai singur fiind, totuși s'a gândit, s'a sfătuit și s'a vorbit, unul cum să facă cutare lucru, altul cum să-și crească și

să-și norociască mai bine familia, al treilea cum să se mântue de cutare năcaz și alte asemenea; vă întreb deci, cu cine vorbește și cu cine se sfătuește omul atunci, când e numai singur? De sigur că numai cu sufletul, cu acel inger sfătuitor, cu care l-a binecuvântat Dumnezeu, din suflarea sa cea dumnezeiască.

Dar apoi când omul face vre-o faptă rea, pe care nu o știe nimeni, cine îi spune că acea faptă e rea? Cine îl mustră și-l neliniștește, ziua și noaptea, încât nu mai are pace și odihnă? Ori când cineva face o faptă bună, cine îi spune că acea faptă e bună, și cine îi face bucurie pentru acea faptă bună, decât iarăș numai acel inger povățuitoriu, ce-l numim suflet!

Pentruca însă sufletul să poată și să știe sfătui și conduce pe om bine și înțelepțește în cărările cele spinoase ale acestei vieți, și să-i pregătească calea la binele vremelnic și la fericirea cea vecinică, este neapărat de lipsă, ca și el să se lumineze și să se cultive tot mai mult, căci precum și pământul cu cât se lucră și se cultivă mai bine, cu atât produce și roade mai multe și mai bune: tot asemenea și sufletul, cu cât se va cultivă și se va lumina mai mult, cu atât va putea și va ști sfătui și conduce pe om la lucrări tot mai bune, și prin acelea la binele pământesc și la fericirea cerească.

De câtă lipsă este lumina și cultivarea sufletului în timpul de acum, mai ales pentru noi Români, cari din vitregitatea timpurilor am ramas mai înapoia altora, mai bine veți înțelege iubiților, dacă vă voi mai aminti, și la această ocaziune, că în lume decurge din veci, atât între oamenii singuratici, cât și între popoare, o mare luptă de existență pentru traiul vieții, provenitoare din simțul de conservare; luptă, ce nu se poartă nici cu pușca, nici cu sabia, nici cu alte arme, ci numai cu armele luminii și ale culturii sufletului. Că prin urmare, omul ca și poporul care nu este înarmat cu armele luminii și ale învățaturii, devine învins și supus celui învingătoriu.

Din acestea veți înțelege, iubiților, că atât pentruca sufletul să poată ajuta pe om, ca să nu devie învins în acea luptă, cât și pentruca să știe conduce pe om, numai la cele bune și folositoare, este neapărat de lipsă ca omul să-și înzestreze cât mai mult sufletul, cu armele luminii și ale învățaturii, căci fără de lumină și învățatură, nimeni nu mai poate duce bine, în timpul de acum.

Să nu uitați însă, iubiților, că în lume, sunt și învățături bune, dar și rele, și că numai acea învățatură e bună, care este întemeiată pe sfânta credință în Dumnezeu; iar cea lipsită de asemenea credință este primejdioasă și păgubitoare, și pentru celce o are, și pentru cei din jurul lui.

Deci dar ce v'ași putea recomandă mai cu căldură și la această ocaziune, decât să vă siliți și voi, din toate puterile, a vă lumina tot mai mult sufletul, cu învățăturile de lipsă, întemeiate pe credința în Dumnezeu. Și anume, atât voi cei mai în vârstă, dar și mai mult tinerii voștri, cari după

voia lui Dumnezeu, vor trăi și peste 50—60 și 70 de ani când alte timpuri vor fi. Timpuri cari vor cere tot mai multă lumină și învățatură, și cari vor aduce și multe și feliurite ispite asupra oamenilor.

De aceea chiar și pentru a putea învinge și acele ispite, ce le-ar mai aduce viitorul, vă sfătuesc părintește pe toți, dar mai ales pe cei mai tineri, să vă siliți tot mai mult la învățatură și la întărirea credinții în Dumnezeu, pentru a putea învinge toate ispitele.

Spre scopul acesta să vă siliți din toate puterile a susține cu ori ce jertfe școalele voastre confesionale, pentru buna creștere a tineretului vostru, întru învățăturile de lipsă, și pentru întărirea lui în sfânta noastră credință strămoșască în Dumnezeu; căci nici o jertfă nu se răsplătește atât de bine și de mult, ca și cea ce se face pentru buna creștere a fiilor voștri. Să vă siliți a cerceta, cât mai regulat, sfânta biserică, nu numai pentru a vă ruga lui Dumnezeu și pentru a vă împărtași de darurile ei, dar și pentruca din slujbele dumnezeiești și din scrierile sfinților Evangeliști, Apostoli, Proroci și ale sfinților părinți, cari se predau în dulce noastră limbă maternă, să luați tot atâtea învățături mari, bune și folositoare.

Pe lângă acestea îngrijiți-vă, să aveți și cărți de rugăciune și de alte învățături folositoare în casele voastre, cum fac aceasta toate popoarele mai înaintate, să cetiți din acele cărți în zile de sărbători și când nu sunteți ocupați cu lucrurile voastre, iar cari din nenorocire nu ați ști ceti, cereți să vi le cetească altul din familie, care ar ști ceti, pentruca și din acelea să vă întăriți, tot mai mult, în credința în Dumnezeu, și să vă deșteptați și luminați, cum să vă întocmiți mai bine lucrurile voastre, cum să vă creșteți mai bine pe fiii voștri, cum să vă feriți de rele și să faceți fapte bune, și cum să înaintați cu pași mai repezi în vază, în cinste, în bunăstare și în bine și fericire.

Să nu uitați, că timpurile sunt grele, și că ele, din zi în zi, devin tot mai grele, și că numai luminându-vă tot mai mult veți putea suportă și învinge toate greutățile vieții, cum fac aceasta și celelalte popoare din jurul nostru.

Urmând aceste sfaturi arhieresti, bucuria cea mare, vestită de inger la nașterea Domnului, vă va însoți și pe voi, nu numai în acestea, și în alte asemenea zile de sărbătoare, ci și în celelalte zile ale vieții voastre.

Ceeace dorindu-vă și eu din inimă, și poftindu-vă, ca aceste sfinte sărbători, precum și cele apropiatoare ale anului nou și ale botezului Domnului, să le petreceți în pace, sănătate, mulțămire și îndestulare, și să le ajungeți la mulți ani fericiti, am rămas

Sibiu, la sărbătorile nașterii Domnului din 1911

Al vostru tuturor

de tot binele voitoriu

Ioan Meșianu m. p.,
arhiepiscop și mitropolit,

Pe pământ pace... Intre oameni bunăvoire.

„Iară eu zic vouă: că tot cel ce se mânia pe fratele său îndesert, vinovat va fi judecării, iar cine va zice fratelui său Raca, vinovat va fi soborului, iar cel ce va zice nebunc, vinovat va fi Gheenei focului. Deci dară de aduci darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, lasă darul tău înaintea altarului și mergi de te împacă cu fratele tău, și venind atunci adă darul tău.”

(Mat. 5, 22-24.)

Iată povețe de viață, demne de dumnezeescul lor autor. Le numesc demne, pentru că înaltă sufletul omenească în sferă cerești și îl fac domnitor peste patimi, ce numai cufundă în noroiu.

Valoarea moralizatoare a îndrumărilor consistă în faptul, că prin ele se pune oarecum frâu pornirilor rele și se dă curs sentimentelor nobile, cari iar fapte nobile produc. Și unde trebuie faptă mai nobilă ca iertarea greșalelor aproapei, împăcarea cu aproapele? Impărăția lui Dumnezeu pe pământ o aduce pacea!

Bătrânii, cari cum știm se indeletniceau mai mult cu citirea scripturii decât noi cești de astăzi, repețeau des pericopele puse în fruntea acestor șire, le știau pe dinafară, ba și în aplicare le puneau aproape ad litteram. Vorba lor era: *Jertfa fără împăcuvire nu aduce miluire*; de aceea și căutau ocaziile a se împăca cu protivnicul.

Pe unde n'a străbătut încă civilizația (?) modernă, adecă curentul nimicitor a tot ce e datină străbună, țeranul nici astăzi nu se apropie cu jertfa de sfântul altar (și aduce multe jertfe Românilor) înainte de a face pace cu dușmanul.

Impăcării se dă expresie văzută în una din cele mai minunate datini ale bisericii noastre, ce se practică mai ales la sărbătorile mari, împărătești, (datină, ce în timpul mai nou se practică numai pe la unele biserică sătești). Credincioșii au adecă obiceiul a face închinăciunile și a săruta icoana praznicului doi câte doi, întimpinându-se cu salut mult cuprinzător: Hristos cu noi! Astfel de ocazii le caută învrăjbiții din popor, pentru a-și arăta publicului pacea încheiată.

Publicul bisericesc asistă, într'adevăr, la îmbrățișarea persoanelor, pe cari înainte vreme toată lumea le cunoștea având porniri vrăjmașe una asupra alteia, și căutând prilej a se nimici reciproc, ca fearele din codru, cari flămânde sar asupra pradăi căzute în ghiara lor.

Fior înveselitor trebuie să pătrundă firile nobile, putând fi martore la pecetluirea frățietății chiar în fața sf. altar. Dorința oamenilor simțitori nici nu poate fi altă, decât a asista cât mai des la împăcări, cari sunt un fel de balzam răcoritor al inimilor pornite spre dușmănie.

Fericită e societatea, când află mijloc a lucra în mod potolitor asupra valurilor turbate, ridicate de furiile deslănțuite ale dușmănilor!.....

Ce se petrece acum în jurul nostru? Numai pace nu avem. Mai bine de un an publicul mare românesc asistă la o luptă fratricidă. S'au sculat frații, încă din pătura cea mai nobilă a poporului nostru, și cu furie nebună se năpustesc unii asupra altora. Două tabere ale partidului național își dispută viitorul.

E ceva firesc a pune idei în circulație și a pregăti terenul, ca acele să prindă puternice rădăcini în ogorul sufletesc al neamului, din cari fructe nobile să crească cu timpul. Contra luptei pe terenul ideilor nu poate avea nime nici un cuvânt de spus. Doar și ploaia roditoare din fe-

ricita ciocnire a norilor cade pe pământ. Luptă e întreagă viața. Fără activitate spirituală s'ar înțeleni între câmpul nostru sufletesc, primind icoana apei, ce nu are scursoare și silită este de forțele esterne a sta în nemișcare.

Ce se petrece la noi în timpul din urmă însă nu se mai poate numi luptă de idei. Noi ceice stăm la o parte și asistăm la cearta fraților, asistăm parcă la o ceartă nici decum mai edificatoare ca cearta dela ușa cortului. Personalitățile și-au ajuns apogeu. Nu mai e vorba de idei, ci *rufel se spală acum*. — Dar în ce apă? — *In noroiul cel mai blăstămat, care aversiune și greață imprăștie în toate părțile.*

Zice cineva: Imi apăr principiile! Cu ce dă în mine protivnicul, aceeaș armă o întore asupra dânsului!

Dreptul pumnului poate să verifice astfel de justificări. Frazele sfărăitoare, câte verzi nu le fac uscate, și câte uscate verzi! Graiul, se zice, s'a dat omului, ca să-și poată ascunde adevăratele gânduri, cam în felul cum poate acoperi multă murdărie haina scilicioasă, ce o îmbracă oamenii în zile de sărbători mari.

Pe nime nu numesc în mod singular și nu fac aluzie la nici una din părțile gonace, pentru că nici nu sunt angajat în nici o direcțiune, nici nu am cu nime de răfuit. Pot spune însă totuș, că majoritatea, dacă nu totalitatea celor ce stau înafară de terenul luptelor, consideră toată scrierea de eflux al abaterii dela principiile ce le-a statorit divinul intemeetor al bisericii pentru creștini. *Intrigile, pornirile detestabile dau armele, și nici decât rațiunea matură și judecata rece și imparțială...* Luptărilor de minune se potrivește caracteristica ce se cuprinde în cuvintele lui Cristos la început citate, și cari sună: „Tot cel ce se mânia pe fratele său îndesert, vinovat este judecării, iar cine zice fratelui său Raca, vinovat este soborului, și cel ce zice nebunc, vinovat este Gheenei!”..

Zizaniile actuale nu numai ne fac de rușine înaintea lumii, nu numai aduc blam din toate părțile, ori cât s'ar trudi unii ori alții a înfrumuseța lucrurile, dar ne dezbină, ne paralizază puterile și ne fac incapabili de luptă, chiar în momentele cele mai critice ale istoriei poporului nostru, când tot mai des se pune întrebarea: *a fi sau a nu fi.*

Orizontul e foarte întunecat în toate părțile, fulgerul — aceste presemne nemincinoase ale furtunelor — se arată deja. Înfața schimbărilor de tot felul ce se pregătesc nu comite oare cel mai mare păcat acela, care nu cultivă pacea, și prin urmare pregătește catastrofa sigură pe seama poporului nostru destul de oropsit?! Să nu fie oare și răspunderea? Să nu fie oare vrednic de disprețul neamului acel fiu, care nu-și calcă pe inimă în clipele hotărâtoare de soarta poporului?

Ba da! Focul Gheenei îi va fi, și trebuie să-i fie partea, acel foc ce-l pregătește severul judecător al faptelor omenești pe seama tuturor nemernicilor, risipitorilor de talanți și îngropătorilor de comori sfinte....!

Suntem în preajma unui mare eveniment bisericesc. Creștinătatea se pregătește a serba nașterea celui ce a venit în lume, ca să aducă pacea, bunăvoire, ca prin aceste se consolideze societatea creștină, și să o facă nebiruită de porțile iadului.

Suntem creștini. Oare este datorință mai sfântă pentru toți fiii neamului, decât aceea de a pune la o parte toate intrigile, toate pornirile dușmane? Dacă a avut cândva neamul românesc lipsă de bunăvo-

ință și de pacea între fii, o are astăzi. Și celce dintre conducătorii politici va face cel dintâi pas serios la împăcare, va binemerita dela întreagă obștea și titlu de glorie își va câștiga, nu numai înaintea oamenilor, ci și înaintea lui Dumnezeu.

Facă începutul unul, doi, facă-l cu toții!

Nu avem lipsă nici de învingători, nici de învinși. Obștea dorește pace cinstită, în dosul căreia să nu fie nici o făfărie, nici o încordare, numai deplină sinceritate, căci numai în felul acesta se pune capăt frecărilor ulterioare. Obștea ar fi mulțămită deocamdată chiar și numai cu *curmarea personalităților*. În felul cum se practică de prezent în jurnalistică personalitățile, nici celor ce le scriu nu fac cinste, dar nici celor ce le cetesc. *Este scandal nemai po menit, într'adevăr, a ceti erupțiuni atât de pătimășe!*

Poporul, cum am spus, are bunul obicei de a săruta ss. icoane și a se îmbrățișa pe la zile mari, manifestând pacea și bucuria în onoarea zilei. Să mediteze asupra lucrurilor acestora conducătorii poporului, să-și revină în fire, și barem de astădată în viață să urmeze pilda țeranilor și să se țină de datinile bisericii străbune, atât de expresive în măreția lor, *aducând jertfa espioțoare, dar și iertând unii altora greșelile.*

Nu numai faptă însemnată bisericăsească sevârșesc (care le incumbă de altfel ca creștini), ci fac un mare act național, pe urma căruia va răsar *mulțumirea și îndestularea.*

Pace și bunăvoire (renaștere sufletăsească) să aducă deci în inimile tuturoră serbările Nașterii Domnului! Asta este dorința obștei române!

Vasile Gan
protopop.

Războiul între frați.

— Articol din afară. —

Istoria, și mai ales istoria noastră a Românilor, ne îmbie pilde de cea mai puternică dovadă, că nimic nu sdruncină temelia trăinicieii unui popor mai amarnic decât „războiul dintre frați”. Patima te orbește, patima te innebunește, îți aprinde în suflet văpaia urei, îți întinde vinele nervosității până la punctul extrem de rezistență, îți înlează mânia în pumni și lovești fără cruțare în fratele tău, încăerat la luptă oarbă pe moarte și viață. Incăerarea nebună îți întuneacă orizontul cugetului și nu vezi, că în preajmă te pândesc vrășmașii de toate neamurile cu gurile rânjite de lăcomie, așteptând sleirea puterilor trătești, pentru ca urmă să se întroneze fără trudă asupra întreg avutului amândurora.

Veacurile trecute au sfințit adevărul ziselor de mai sus. Unde ar fi astăzi de pildă România, de nu ar fi stăpânit „patima” în cele două țărișoare câteva sute de ani reclamând jertfe de mii și mii de suflete românești?

Reducând adevărul acesta la proporții de altă natură în cuprinsul patriei noastre, vedem cu mare durere, că și aici curge azi un război similar între frații de acelaș neam, de acelaș sânge și de aceleași aspirații.

Nu vrem să căutăm vina principală în tabăra uneia sau alteia dintre grupări, nu vrem să constatăm cine poartă vina începutului, cine a declarat războiul, vrem însă și suntem datori să ne dăm seama de rezultat, căci acesta asupra noastră a tuturoră se resfrânge. Suntem datori să facem diagnoza hărțuelii acesteia nenorocite de un an de zile, noi ceice am stat deoparte cu inimile înfiorate de groaza unui desnodământ fatal, noi

cari în ultima analiză avem să plătim scump eventualul dezastru moral ce ne amenință.

Și căutând rezultatul războiului, îngrozii trebuie să constatăm, că astăzi toată opinia publică românească e infectată de cangrena primejdioasă. Nu este comună în care să nu se frământă patimile personale sub firma uneia ori alteia dintre grupări, nu mai este chestie națională de natură politică sau cultura românească, chestie care să nu fie măsurată cu cumpăna fie a uneia, fie a alteia, și în urmare judecată cu preocupăția ordinului acestuia de idei.

În viața noastră românească de aici grasează o fluctuație bolnavă și înfrigurată, care a cuprins cu tremurul ei întreagă pătura intelectuală, și acum și-a deschis cale și în popor, unde dacă prinde spuza patimilor flacăra: sunt sdrobite pentru zeci de ani toate ideile noastre de înălțare și progres.

E o boală grea aceasta pe corpul neamului nostru, pentru că războiul acesta fratricid nu se mai poartă în numele unor principii binevoitoare înaintării naționale. Admitem orice principiu sănătos, orice principiu de regenerare a vieții poporului, admitem premeririle, ca o lege firească și logică a tuturor tendințelor de progres și emancipare națională. Lupta dela Arad, — pentru că la ea mă gândesc, — însă nu se mai poartă în numele nici unui principiu, ci în numele „patimei”. Principiile sunt îngropate de astă primăvară.

Certele dela Arad sunt certe desperate, om la om, patimile personale caută și sondează și cele mai mici umbre ale adversarului și-l lovesc la mir, emulând în zorul de a se desființa reciproc. Spectacolul e astăzi înfiorător de trist, nivelul și-a ajuns punctul cel mai intransigent, punctul mort.

Priviți armele cu cari se poartă lupta de un an de zile și nu va fi nime să nu recunoască adevărul, că războiul patimei între frați e în toiul său ucigător. A început cu era declarațiilor pro și contra, a trecut peste era telegramelor de aderență în amândouă taberele, era adunărilor populare, a trecut peste era subtilităților de stil literar și juridic, era echivocității articulelor ungurești, era manifestelor tinerimei, iar acum stăm în pragul erei celei mai primejdioase, era ispitirei poporului.

Iar în timpul acestor perioade istorice ale anului curent ni-s'a îmbogățit stilul presei cu un belșug de termini literari de cea mai frumoasă specie. „Perfid, josnic, echivoc, obraznic, rabiatic, mincinos, nerușinat, dactiloscop, măgar, desvlaguit, nulitate, scuiptoare, imbecil, mizerabil, idiot, irresponsabil, parait, naufragiat, infam, analfabet, ramolit, somnambul, grandoman, ticălos, pornograf, nespălat, murdar”, etc. Acestea sunt expresiile cele mai decente cu cari se fulgeră frații reciproc.

Iar noi, epigonii dela țară, dornici după îndemnuri curate și scânteii de lumină, stăm uluiți, valul vârtejului ne fură slăbiciunea inherentă frii omenești și ispitiți în haosul încăerării numai de sentimente de simpatie la nimereală ne frângem și noi în două și continuăm și noi pe calea îndrumătorilor de o parte și de alta. Nu mai este vorba de principiu, de premerire, de regenerare, de solidaritate, de stimă și venerațiune, de program, nu mai numără intențiunile și pornirile bune de acasă, vorba e: ții cu unul oii cu altul? Pretutindeni dominează principiul fals: „cine nu-i cu noi e în contra noastră”, și în consecință zădărnicea tuturor pornirilor de înfrigare, sdrun-

cinarea păcii și a liniștii de până aci, ruina tuturor posibilităților de manifestare unitară în chestiile noastre naționale, atât politice, cât și culturale.

Iată ce ne-a adus războiul de un an al patimilor dela Arad: pe lângă sdruncinarea forțelor noastre de acțiune unitară, mult puțin acumulate până acum, dar acum cu totul dărăpănate, ruina morală a idealurilor noastre naționale. Sfințenia și curățenia luptelor noastre s'a pângărit, în sufletul nostru s'a săpat un mare gol înbeznat de durere și amărăciune, iar pe frunte ni s'a croit o nouă brazdă de întunecare pe urma desiluziilor ce ne săgeată zi de zi.

Noi, cei dela sate, cei din largul cuprinsului dela țară, suferim mai mult, pe noi ne doare mai mult, pentru că vedem astăzi întințate personalitățile acelor oameni, cari în ochii noștri erau apostolii neprihăniți ai viitorului. Erau idoli, al căror glas era sfânt pentru noi.

Și e mare păcat acesta, pentru că e incontestabil, că un popor care se trezește la viață, care trebuie să lupte pentru viață, numai cu astfel de idoli, cari s'au fanatizeze, poate duce lupta cu nădejdi de izbândă.

Nu avem pretenția să dăscălim pe nime. Avem însă în suflet dorința ferbinte de a vedea *sfârșită lupta* celor dela Arad, avem dorința neștrămutată de a vedea întronată pacea, de a vedea elementele chemate să conducă destinele neamului revenite la muncă cinstită, solidară și unitară, avem dorința de a ne înrola din nou cu toții la munca binelui obștesc.

Apelăm deci cu toată dragostea sufletului nostru, cu toată fărâma nădejdiilor de bine, ce ni-a mai rămas, noi misera plebs, apelăm la toți cei intrați în luptă și-i rugăm, să încete focul patimilor deslănțuite și să pună pace. Ne-am săturat de ploaia de injurii reciproce, cari au întunecat și cel mai modest grăunte de judecată limpede. Fie-vă milă de instituțiile noastre modeste, cari toate sufer pe urmele voastre, fie-vă milă de tinerime și viitorul neamului, care se destrăbălează, fie-vă milă de nervii noștri, cari merită pentru jertfele ce le aducem o tratare mai omenească, un nutremânt mai edificator, care să ne regenereze, să ne umple de energie, nu să ni se sdruncine cu desăvârșire.

Aceasta e o dorință unanimă, exprimată mai ales de o seamă de modești preoți și învățători, elementele cele mai modeste și espuse în luptă pentru binele poporului. O cerem aceasta noi, elementele, după zisa unora, cele „ieșite din gherla (seminariul) Sibiului, cu cari nu poți duce o luptă mare“, — noi, cari cu toate acestea am mai păstrat un grăunte de dragoste pentru idealul propășirii neamului.

Dacă și cei dela Arad mai țin cât de puțin la acest ideal național, dacă mai au măcar un grăunte de respect față de noi, grosul poporului, și pentru nevoile neamului, atunci vor asculta dorința aceasta acum generală, isvorată din cele mai nobile intențiuni și vor da mâna de pace. Iși vor da seamă de grozavul hal în care am ajuns și ne-au adus pe toți, și revenind încă la timp la sentimentele cele bune, ne vor feri de ruina morală totală, care între împrejurările de azi ne amenință pas cu pas.

O cerem aceasta într-un numele aceluia, pe care astăzi toată suflarea omenească îl prăznuiește ca pe Dumnezeu păcii, Dumnezeul iertării, Dumnezeul iubirii celei fără de hotare.

Un preot.

La Nașterea Domnului

de G. H. Preșmereanu.

Cu închinăciune și cu aducere de jertfă dragostei celei mai calde datorim tatălui nostru cel ceresc, că am ajuns să serbăm din nou acest praznic al reinvierii omenimii la o viață nouă.

Nu numai pentru noi, Români, ci pentru întreaga lume de suflete, trebuie să fie o zi de bucurie acest praznic al Nașterii Domnului, căci cel ce serbează cu inimă veselă această zi, își serbează propriul său noroc.

Cuvine-se dară ca și noi să ne luăm partea ce ni se cuvine din bucuriile acestei zile de prea sfântă sărbătoare, dară să ne dăm și concursul într-o spori strălucirea acestei zile, spre mai mare preamărire a Noului Născut.

Căci să ne închipuim, în ce hal ne-am afla azi, dacă lipsiți de mângăerile grației lui Dumnezeu am fi osândiți să orbecăm și mai departe în bezna rătăcirilor păgâne?

Ce ne-am fi făcut fără condițiile de existență mai vrednică, ce ni le-a oferit creștinismul?

Ce progres de nobilitate în cele sufletești am fi în stare să dovedim, fără îndrumările de viață, și de pret, ale aceluia care este: „Calea, adevărul și viața“.

Mărire fie Doamne, că ni-ai arătat nouă lumină. Mulțămii și închinăciune și se cuvine, căci împlinindu-se vremea, ai pus coroana bunătății tale, învățându-ne a cunoaște tainele tale, în care e dată chezașia fericirii noastre, la care datorim suntem să tindem, ajutorați de puternica armă a credinței.

Tu ai venit doară, ca trimis al tatălui, celui ce a înzestrat omenimea cu toate bunurile pământești, să deschizi calea de mântuire și în cele spirituale.

Dându-ne samă de isvorul de fericire, ce înseamnă venirea ta între noi, nu vom îndrăzni a trage la îndoială, ca unui rătăciți, — binefacerea acestei părintești purtări de grijă, de care așa dovadă mărețată ai dat, prin luminata ta arătare.

Ai venit să ne dai o proptea de mângăere sufletului nostru oșobit de goana nebună după o părțică de viață neprihănită.

În acest scop ai aflat de bine să ne faci băgători de samă la ființa noastră mai înaltă și în special la partea cea mai nobilă din noi, la soarta sufletului nostru ce partea asemănătoare, ba chiar comună ființei tale și prin care am fost cinstiți, din bunătatea cea cerească ca fapturi, după chipul și asemănarea lui Dumnezeu!

Dar oare ne îngrijim noi cel puțin azi mai cu din adinsul de aceste bunuri ale sufletului?

Am înaintat oare și în cele sufletești în aceeași proporție, ca și în agonisirea de mijloace materiale?

Venirea lui Isus a căzut într-un timp de criză sufletească, când omul prin modul său de viață străcurat într-un chip atât de sârbad și demn de compătimit, neputând să-și procure nici cele mai neînsemnate mulțămiri ale sufletului, așpta cu dor ferbinte îndurarea lui Dumnezeu, care să-i deschidă nouă și adevărate căi pentru căutarea de isvoare mai puternice și mai trainice de fericire.

Iată dară, care e pricina, că acest praznic ne dă prilejul de a ne îndulci sufletele amărâte de greul vieții, făcându-le tot deodată și mai simțitoare la năcazurile alt ra.

Aceasta e zua singură din an, când creștinul de bună voință, ca purtat de o putere fermecătoare, se rupe din viața de sgomot din afară, pentru ca cu atât mai cu plăcere să petreacă câteva momente de recreație și distracție sufletească în sânul familiei și cu deosebire în nevinovata și sincera societate a copiilor.

Cât de bucuros se coboară în această sară de luminată așteptare a clipei Nașterii, oricare părinte în lumea de gânduri și jocuri a copiilor, făcând ca sufletul lui să tremure de aceleași emoțiuni, pe cari le produc în sufletul apercipitiv și nevinovat, al celor mici, cânteculele și istorioarele de creștinăscă cucernicie de cari răsună casa fiecărui om religios.

O face aceasta cu atât mai vartos, că fiecare își aduce aminte de vremea când și el era copil și când inima lui încă svâcnea în frigurile aceleiași așteptări agitate, în așteptarea sosirii lui „Moș Crăciun“, până-ce dându-se ușa înapoi, se desfășura bogăția strălucitoare a darurilor de Crăciun, de care la această zi fiecare copil se împărțășește.

Cine nu-și aduce aminte de acest timp de fericită nădejde, credință și dragoste?

Da! Copiii se bucură de o bună parte de credință. Ei cred totul, și nimic nu le pare peste putință. Tocmai fiind că ei trăiesc în o lume minunată, dau crezământ oricărei minuni.

Și mai pe sus de toate, o dragoste sinceră li leagă de toți ai casei.

Doară de ce ne cere Isus și nouă să fim asemenea copiilor?

Tocmai fiind că prin pilda de credință și iubire nefățărâta se fac vrednici de moștenirea împărăției cerești, ce o promite Cristos!

Apropierea Nașterii Dului ne îndeamnă și pe noi să ne tragem sama cu trecutul și ne aduce aminte de datorința de a năzuși să ne păstrăm neatinse aceste bunuri ale sufletului pe cari le alcătuiește credința isvorătoare de fapte bune, de dragoste pentru toți cei din jurul nostru, atât ai casei cât și mai de departe.

Pentru mântuirea sufletului nostru Isus și-a jertfit tiena vieții sale, învățându-ne, ba s'a adus jertfă chiar însuși pe sine pe altarul de mântuire al omenimii.

Și care e rezultatul acestor jertfe?

Suntem oare mai pătrunși de necesitatea unei vieți religioase? Adusu-ne-a cultura de azi, cu mulțimea imensă de rezultate dobândite pe toate trenele vieții practice armonia și mulțămirea în sufletele noastre?

Cunoștințele mai temeinice, asupra sufletului omenesc ca și asupra tuturor manifestărilor de viață, dacă și ne-au adus mai aproape de adevăr, totuși pe lângă progresul realizat, — pe teren religios și moral se observe și multă confuzie, pornire de a întortochia și a supune unei critice exagerate chiar și adevăruri indiscutabile.

Aci trebuie căutată pricina, că nu toți ne putem bucura neturburați de strălucirea Nașterii, și că nu toți ne știm pătrunși de mărețată chemare și solie a acesteia.

Și oare de ce ni se povestește în această zi de duioasă aducere aminte? Au nu de însuși Dumnezeu? Și cu toate acestea își mai bat oare oamenii capul cu trebuințele sufletului?

Nu, din contră, pare că toți se opintesc a-și asigura numai o viață de belșug de plăceri, chiar și în dauna sufletului. Căți se îndură să îngăduie din prisosul lor de bunuri și altora lipsiți măcar la acest praznic, care ne chiamă să ne desfacem băerile inimii la suferințele altora, făcându-le și acestora parte de câte o mică bucurie, pentru că și ei simțind binecuvântată înrăurirea a acestei întâmplări minunate, să preamărească pe Domnul cu inimă veselă.

Ce pildă de mărețată credință dovedeau creștinii cei vechi, cari prigoniți de urgia păgână, chinuți în fel și chip, nu se lăsau totuși înfricați, ci dedeau pept cu moartea fără a cărti sau a șovăi.

Cât de departe suntem noi cei de azi de a ne putea dovedi credința prin acte de atare eroism!

Cele pământești ne au luat în stăpânire și nu ne îngăduie să ne pătrundem de o deplină bucurie la răsărirea soarelui dreptății!

Glasul profetic, vestitor de bucurie al ingerilor, ce vestiau marea minune și fericitul eveniment al Intrupării dzeescului fiu al lui Dumnezeu răsună a pustiu în inimile noastre, neputând delătura duhul de dușmănia și deschiinările dintre oameni.

Unde e bândeta iertătoare de greșalele altora, unde e îndurarea și mila față de soarta amară a celor lipsiți, ca să putem zice, că un sentiment de firească și sinceră bucurie ne aduce pe buze cântarea: Mărire Ție, celui ce ni-ai arătat nouă lumina?

Puțini sunt, cari în dorința de a gusta farmecul acestui praznic să năzuiască a-și restabili credința în suflet, credința cea nevinovată din copilărie și atât de sdruncinată azi!

Omul de azi pretins cult în virtutea multelor rezultate dobândite de știință pe teren material, n'a aflat demn de poziția sa să și păstreze și credința, ca conoara cea mai scumpă pentru suflet, ci a lăpădat-o ca pe un lucru învechit. Dar ce e mai trist n'a căutat a o înlocui cu alta, fie și mai modernă — după cum pretind unii, și care — după părerea lor, să poată mai ușor mulțami pretensiunile veacului nostru de civilizație.

Da! Omul cult de azi nu e în stare a-și procura mărturisire de credință; de aici provine toată mizeria, decadența și stricăciunea morală în societatea de azi, care ar trebui să pună pe gânduri pe ori ce om cugetător, care poartă la suflet soarta de fericire, starea de echilibru moral și material al organismului social.

Starea de echilibru și armonie sufletească însă pretinde, ca să se stabilească un raport de coordonanță între frumoasele succese și triumfuri realizate de cultura intelectuală și de altă parte între capitalul de viață morală-religioasă, întru sporirea căruia se luptă biserica de atâtea veacuri!

Tocmai aici ese la iveală rolul măreț al acestei sărbători de a ne fi un îndemn, ca pe lângă dobândirea de succese în știința lumească să ne năzuim și la sporirea vieții sufletești.

Viața omenească are și o parte din lăuntru, Omul pe lângă trebuința de a-și

îngriji trupul hrănindu-l și căutându-i locuința mai are datorința și față de suflet, care tinde la ceva mai înalt și care trebuie să fie satisfăcut în pornirea aceasta spre adevăr.

Cum însă întru satisfacerea acestor feluri de trebuințe omenimea n'a dovedit zelul curent, e natural, că nici progresul dobândit în cele sufletești nu stă în raport direct cu cel realizat în cele lumești; ba putem zice, că după atâtea s'ujire în cele din afară, omul cu toată bogăția materială a civilizației moderne, a rămas sărac sufletește.

Cu drept cuvânt zice Fr. W. Foester, că produsele civilizației de azi servesc mai mult rafinării și degenerarea morală și duc la sălbătăcia moravurilor.

Tot astfel vrând nevrând trebuie să admitem punctul lui de vedere, când ridică acuză contra culturii de azi, care ca o cultură exclusiv tehnică ce stă în contrast cu progresul în cele sufletești, abate privirea și judecata omului la chestiuni secundare și instrăinează oamenii între olaltă, răpindu-le concentrarea internă.

Fapt fiind, că cu toate progresele culturale de azi, în ce privește înaintarea tehnică, înmulțirea și înfrumusețarea condițiilor de trai, precum și înmulțirea mijloacelor întru împăcarea plăcerilor de viață, omul nu și-a creat o mulțămire internă, și deci pe de parte de a-și fi putut adauge ceva la contingentul său de fericire, s'a ales cu un deficit în capitalul de armonie sufletească. Ca o problemă ce și așteaptă o grabnică rezolvare se impune deci omului de azi: procurarea de condiții sau factori în economia de viață, de care atârna realizarea dorinței de fericire, atât de așteptată și impusă drept țintă a tuturor ostenelelor sale în viață.

Cum însă în cultura de azi, care în esență este o cultură esternă și isvorată numai din nădejdiile puse în credință, în o viață de dincoace, cultură, săracă în influențe binefăcătoare și pentru bunăstarea sufletului, — și cum cultura adevărată trebuie necondiționat să aibă în vedere, în primul rând, nobilitarea internului, a inimii, nu rămâne de cât ca în căutarea condițiilor mai sus amintite să acceptăm și să ne lășăm conduși de sfaturile sănătoase și binecuvântate, de îndrumările pătrunse de duhul dragostei creștinești ale evangheliei.

E timpul suprem, ca în concepția noastră de viață să lășăm să pătrundă principiile de viață ce le desfășură biserica în învățătura sa de credință.

Să ne deprindem a privi aceasta învățătura nu ca în obiect de discuție distractivă, ba chiar ca ceva ce poate forma obiect de dispreț și critică necruțătoare, ci ca o condiție neapărată, în ce privește potrivirea și îndreptarea pașilor noștri.

Sărbătoarea Nașterii, ca simbol al păcii și al întăririi unor raporturi de frățietate între oameni, — după ce se cânta în imoasele acestui praznic prin cuvintele „Mărire întru cei de sus, între oameni bună voire“, să ne fie un nou îndemn a ne lua ca bază în acțiunile și raporturile noastre de viață felul de viață al Mântuitorului, acea viață isvoritoare de fapte de binefăcătoare iubire chiar și pe sama contrariului și vrăjmașilor noștri, de oarece nici când pare că — nu s'a simțit lipsa a ne acomoda în acțiunile noastre normelor evanghelice, ca tocmai azi.

Psalmul 48.

După I. B. Rousseau, de N. Ținc.

Azi, la glasul meu, pământul,
prins de somn, să se deștepte!
Regi, popoare, către mine
azi auzul să-și îndrepte!
Universul ntreg s'asculte,
stând smerit în calea lui,
Căci mi'nșuflă sfântul spirit
adevărul ce-um să-i spu.

Adunând averi în juru-i,
ridicat p'a lor grămăla,
Vonitosul om își duce
viața'n pompă și'n paradă.
Inșă, vai, când vine moartea,
suverana lumii ntregi,
Ca să l'ia țără de veste
încărcat de făr-de-legi!

Ce ajunge-atunci, sărmâne,
Ce se face a ta stare?
Bogăția pământeană
c'nsenmează, ce preț are,
Când lipsit d'amici și rude,
și d'ori care bunătăți,
Tu, stăpânului din ceruri
gol și singur te arăți?

Ai văzut culcate'n raclă
făr de viață multe fețe,
Și nu știi că și pe tine
moartea are să t'nghețe?
Toți, bogații și săracii,
cei nebuni, și cei cuminți,
Toți vom fi deopotrivă
sfășiați de cruzii dinți!

Mâni streine, hrăpitoare,
tremurând de lăcomie
Au pus degete flămânde
pe perduta-ți avuție.
Iar atunci, atunci când moartea
ți-a oprit semețul pas,
Cun mormânt îngust și veșnic
cu atâta ai rămas.

Imbătați de visuri oarbe
și plăceri meru deșarte,
Viața oamenii c'aceasta
este singura lor parte.
Și le pare că prezentul,
uneori strălucitor,
Va sta pururi precum este
neschimbabil în viitor.

Înainte-i o prăpaste
rânjitoare stă căscată,
Însă omul, cu vederea
totdeauna n'ntunecată,
Merg, plin de nepăsare,
peste râpe, printre stânci,
Unde moartea'n ori ce clipă
il pândeste să-i flea brânci.

Titluri seci, mândrii deșarte,
de greșeli ori când pătate,
Acolo, ca tot ce este,
vor fi șterse, spulberate,
Iar cei răi, primind răsplata,
dela domnul cel etern,
Prăvăliți vor fi'n gheeană
în vâpaia din infern.

Voi, cei drepți, să nu vă temeți
de a omului putere;
Căci, ori cât de sus s'ar crede,
e nimic ce cade, pierde,
Iar d'asupra ori și căror
dușmani orbi și cruzi despoți,
Dumnezeu cumpăna fine
și ne judecă pe toți!

Poveste.

Era în pragul Crăciunului. Isus și cu nedespărțitul său tovarăș Petru coborâse iar ca întotdeauna din slava Tatălui său din ceriuri în cuprinsul acestui mohorat pământ, ca să samene pace și bunăvoință între oameni, iar inimile copilașilor să le umple de fiorul bucuriilor curate cu risipa din belșugul darurilor sale.

Și de astădată coborârea deadreptul într-o pădure bătrână și întinsă a țării noastre. De aci porniră pe jos către oraș.

Dar brazilii erau deși și opăciau cu brațele lor întinse pe cale pașii dumnezeescilor drumeți.

Atunci Isus atotștiutorul grăi brazilor în limba vuitului lor:

— „Dați-vă în laturi să pot mai de grabă ieși la larg“.

— „Cine ești tu, de cutezi să tulburi pacea libertății noastre?“ — întrebă brazilii.

— „Eu sunt Isus“.

Brazilii își clătinăru crucea creștetelor lor, iar unul bătrân, și mărunțat de urgia vremilor zise:

— „Tu nu ești Isus, doar Isus e tatăl copilașilor“.

— „Eu sunt acela“, — răspuse Isus.

— „Dacă, tu ești acela, — răspunseră brazilii într-un vuet prelung de jale, — de ce întru numele tău ne pustiesc oamenii mlădițele noastre, copilașii noștri. Asta nu poate fi voia Tatălui de sus“.

Isus grăbit cum era n'a luat în seamă vaerul brazilor, ci se așternu la drum zorind mereu pe bătrânul Petru.

Ajunseră în oraș. Era zi de mărturie. Târgul plin de brăduleți și lumea se îmbulzea nebună în jurul lor.

— „Ce înseamnă asta, Petre“ zise Isus.

— „Ce să fie, răspuse Petru, îmbuibare omenească, vara pleacă orașul la munte, iar iarna vin brazilii muntelui la oraș; unii la alții pe vedere“.

— „Petre, Petre, zise învățătorul, iar ți-a venit unda glumelor, cum vorbești așa?“

— „Voiam să spun, zise Petru, că vara toată lumea din orașe iese la munte,

la aer și verdeață: iar iarna aceste nevinovate mlădițe, copiii brazilor falnici, încăpuți pe mâna târgoveților lacomi, ajung aici pe piață, unde lumea îi cumpără ca să îi încarce cu podoabe și cu darurile tale în ziua parznicului nașterii Tale“.

Isus se posomoră.

— „O! Petre, Petre, auzit-ai vuetul brazilor colo de sus? Mi-e teamă că au dreptate“.

— „Nu te lăsa ispitit de suspinele lor, zise Petru către Mântuitorul; Tatăl nu le-a dat inimă și ei n'au dreptate, când zic că îi doare pustierea mlădițelor lor“.

— „De unde știi tu, Petre, că nu-i doare și pe ei lovitura de secure? — zise cu glasul blând marele maestru. — eu cred că au dreptate. Uite, ia în seamă, că în țara asta an de an pier mii și mii de brăduleți, în 30—40 ani pier zece-douăzeci de păduri. Va să zică an de an pier gemenele a zeci de păduri — întru numele Meu. Și asta într-o țară care vecinic se plânge că are puține păduri și din pricina asta i se strică clima. Nu, asta eu nu o vreau. E o nebulie. Ș'apoi ce rost are măcelul acesta? Acolo unde eu m'am născut, nu-i pui de urmă de brad. Iar aici toată puzderia asta de viață tinără omorâtă fără cruțare ar putea-o înjecui măestria dibace a arborilor de hârtie“.

Petru prinse a zimbi și netezindu-și barba zise:

— „Doamne, învățătorule, zadarnică ți-ar fi truda înțelepciunii tale. Doar în țara aceasta tot ce este e fals, totul e din hârtie, numai pomii de Crăciun le-au mai rămas aveau brazii. Lasă-le sărmanilor cel puțin asta una...“

Trei colinde.

— Adunate de Nic. Păsculescu. —

I. La Crăciun

Dormiți, Domni, dar nu dormiți,
Florile dalbe,
De-mi dormiți, de nu-mi dormiți,
Florile dalbe,
Faceți focul cam mai mare,
Ș'aprindeți o luminare,
Ș'o candelă la icoană,
Și-mi ieșiți până afară,
Ca să vedeți pe Cristos,
Cum vă vine de frumos,
De frumos, de curios,
Cu vesmântul mohorat,
Și lung până la pământ.
Ear în spate și în piept,
Scris mi-e luna, soarele;
Intr'amândoi umerei
Scriși sunt doi luceferi.
Mâna stângă crucea mi duce,
Și n'cea dreaptă busuioc,
Crucea-i a bătrânilor,
Busuiocul fetelor,
Sănătatea tuturor.

II. La Anul nou.

De când Domnul s'a născut,
Și pământul l-a făcut,
Și cerul l-a ridicat,
Tot în stâlpi de argint,
Mai frumos l-a împodobit.
Tot cu lună cu lumină,
Și cu soare cu căldură,
Și cu stele mărunțele
Și cu luna printre ele,
Și c'o rază la fereastră. —
Dor o rază unde mi este?
Mi-e sus la grădina veche.
Și acolo cine șede?
Sede fiul cu-a lui mamă.
Fiul plânge, mama-i zice:
„Taci, fiule, nu mai plânge.
Că te oi scălda n'lapte dulce,
Și ți-oi dărui pământul,
Pământul cu florile,
Și cerul cu stelele,
Și scavn de judecată,
Ca să judeci lumea toată“.
Bună veste n'astă casă
La boeri ca dumneavoastră,
La anul
Și la mulți ani!

III. La Botez.

Trimisu-mi-a Dumnezeu
Pe Ioan, sfântul Ioan,
Pe pământ ca să-l boteze.
Mi-a umblat,
Mi-a botezat
Limbile învărmășite; —
Cetatea Ierodului
Nu se dă botezului,
Nici sfintele creștinătăți.
Dar Ioan, sfântul Ioan,
La Dumnezeu se n'ntorcea
Și așa că miș grăie:
„Doamne Sfinte-a tot Părinte,
Mi-am umblat,
Mi-am botezat,
Limbile învărmășite;
Cetatea Ierodului
Nu se dă botezului
Nici sfintele creștinătăți;

Să mi dai pe sfântul Dumitre
Să meargă cu crucea nainte;
Să-mi dai pe sfântul Ilie
Să-mi facă crucea să vie.“
De cu seară
Fulgerară,
Peste noapte rău trăsniară,
Cetatea o n'ospăimântară,
Năvală la cruce-mi dară
Și frumos se botezară,
Mai frumos se creștinară,
Și cu mir se mirură,
Și cu Domnul veșu ră.
De acum până n'vecie
Mila Domnului să fie.
Sănătate n'aste case
Și n'allele cu bucurie,
La anul
Și la mulți ani!

Cugetări în preajma Crăciunului.

Se apropie zilele de prăznuire a Nașterii Domnului. Comoara prețioasă a cuvintelor noastre bisericesti, glasul troparelor și vocea preoților cucernici vor face încurând să răsune cuvinte divine despre pacea și liniștea noastră, ca acum aproape două mii de ani, când la Nașterea Mântuitorului voci îngerești cântau: „Mărire lui Dumnezeu întru cei de sus, și pe pământ pace, între oameni bună voire“ (Luca 2, 14).

Mărit lucru este când suntem în preajma zilelor de prăznuire a Nașterii Domnului, căci ne aducem aminte de însemnătatea venirii pe pământ a Fiului omului. Însemnătatea aceasta rezidă mai înainte de toate în faptul, că Mântuitorul a venit pentru a aduce pace și liniște sufletelor ostenite și chinuite. De aceea a numit Mântuitorul fi ai lui Dumnezeu pe făcătorii de pace. Această pace îi trebuia mai întâi sufletului nesatisfăcut și turmentat de filosofia omenească, și de aceea Mântuitorul, Dumnezeu fiind păcii, a propovădit liniștea în chipul cel mai desăvârșit ca să fie înțeles de toți... „Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și vă voi odihni pe voi“, — a zis Mântuitorul adresându-se sufletelor, cari căutau liniștea. (Matei II, 28)

Aceste cuvinte ne-au rămas ca un veșnic memento, care ne-aduce aminte, că numai la Mântuitorul e a se căuta liniștea. Dacă vom spune acum, că în decursul atâtor veacuri nici azi n'am ajuns la pacea, la liniștea propovădită de Mântuitorul, putem spune și cauza acestei nedesăvârșiri, care este aceea, că n'am căutat spre învățătura adevărată a Mântuitorului despre pace.

Eu voeam să vă procur liniștea... a zis Mântuitorul, când a rostit cuvintele de mai înainte. Și ca să nu creadă cineva că El va dărui acea liniște, că o va da omului de-a gata, a îndrumat popoarele, a îndrumat neamul omeneș să învețe dela dânsul, și liniștea va fi câștigată... „Învățați dela mine“,... a zis Mântuitorul Isus....

Cu adevărat foarte ușor ar fi străbătut până la marginile lumii cuvintele acestea căpătând nenumărați apostoli ai faptei, dacă prin vorbele a învăța nu s'ar fi cerut dela om să câștige tocmai aceste două lucruri: smerenia și blândețea. „Învățați dela mine“, zice Isus, „că blând sunt și smerit cu inima“. (Matei 11, 2 a)

A trebuit să rostească cuvintele acestea; nu din întâmplare a zis Mântuitorul că blândețea și smerenia vor produce liniștea; a accentuat tocmai aceste două cuvinte, pentru că atotștiința-i spunea mereu, că trufia, egoismul, ambiția și iubirea de glorie neliniștesc pe om, și astfel liniștea o poate produce numai dușmanul acestora, adică blândețea și smerenia.

În chipul acesta trec ideile despre liniștea propovădită de Mântuitorul, pe dinaintea mea, o astfel de cugetare îi se impune mai ales preoților. Cuvine-se ca și preoții noștri să se gândească serios asupra adevăratului înțeles al păcii, pe care o lasă Mântuitorul ca cea din urmă moștenire ucenicilor săi cu cuvintele: „Pace vouă“, și pe care apostolul neamurilor o numără între roadele Duhului sfânt. O astfel de pace creștinească ne trebuie nouă tuturor. Toți însetăm după dansa, după cum cerbul dorește apa isvorului de munte. Și fiindcă Mântuitorul a arătat, că pace numai prin smerenie și blândețe se poate efectui, — preoților ca unor vestiitori ai credinței le revine rolul de căpetenie în a liniști prin aceste două condiții însemnate valorile spumegătoare ale vieții zilnice. Să ne năzuim mai întâi noi, cei în via Domnului, a ne câștiga faptele liniștea adevărată, care — cum foarte nimerit zice Henry Drummond — e „încredințarea convingerii neclintite, liniștea eternă a unei credințe, căreia lumea nu-i poate face nici un rău, siguranță neclintită a unei inimi bazate în Dumnezeu“....

O astfel de liniște numai din curaj, din însuflețire poate țâșni, numai din adâncă convingere poate veni la suprafață.

Ca veșnic exemplu de liniște creștinească avem pe Mântuitorul.

Cugetându-ne dar acum asupra modului cum ne-a învățat Mântuitorul despre pace și liniște, să avem nădejdea, că dela cugetări vom trece la fapte și pe calea faptelor vom ajunge la rezultate pozitive. Dumnezeuul păcii le va și da darul celor cuprinși de astfel de cugetări de a fi nu numai ei, dar și credincioșii lor. totatăția oameni blânzi și smeriți.

Generațiile viitoare se vor arăta atunci înzestrate cu cele mai însemnate condiții de viață creștinească pentru neamul nostru, iar atmosfera ziilor de mâne va fi mai curată ca a zilei de az.

Gh. Comșa
abs. în teol.

Cronică pedagogică.

Educațiunea voinții, ca țintă a învățămîntului,

de G. Fl. Preșmereanu.

Trăim într'un timp, când mai mult ca ori când se pretinde să ne înarmăm sufletul cu o voință fermă.

Nici nu e mirare, deci, dacă în orice sistem de educație ca prima problemă de rezolvat se impune formațiunea și oțelirea voinții elevului, ca temelie a caracterului său moral, și ca cel mai desăvârșit ideal al individului și al omenirii.

Spre a ne convinge despre însemnătatea unei voințe ferme, să aruncăm o privire asupra trecutului istoric al omenirii, cu bogăția sa de monumente de artă, cercând să ne dăm samă, că oare cărei împrejurări e a se atribui creațiunea acestora? Vom vedea, că toate acestea sunt rezultatul concentrării de voință a milioanele de indivizi.

Oare piramidele Egiptului s'ar fi putut ridica mărețe, înfruntând intemperiiile alor mii de ani, dacă voința de fer a regilor n'ar fi știut ținea în frâu puterile prinse în jugul sclăviei ale atâtor supuși, angajați la ridicarea aceloră?

Tot așa, domurile superbe ale evului de mijloc, din cari fiecare piatră ni-ar vorbi de o muncă uriașă isvotată din un simț profund de evlavie.

Și oare societatea, sistemul economic de azi, arta tehnică și tot progresul modern nu s'au încheat tot numai din voința colectivă a atâtor milioane de indivizi, cari și-au știut pune voința în serviciul unor idei mărețe, cari au luat trup în formele monumentale ale arhitecturii și artei de azi? Ce comoară nestimată ascunde voința omului, de care putem fi mândri, câtă vreme se știe, că în ea rezidă puterea credinței noastre, și care e deci cheia dezvoltării viitoare!

Stabilită adevărată valoare a acestei facultăți, să vedem ce servește de impuls în manifestarea ei?

În diferite timpuri ale istoriei substratul ei diferă, după sistemul de alcătuire socială și concepțiile religioase corăspunzătoare.

Așa în evul mediu individul trebuia să-și conformeze voința sistematică de guvernare, având a se supune intereselor de stat și să se plece în fața severității de fer a autorităților.

În măsura, în care se trezește conștiința libertății individuale, omul își eluță și asigură un mod de manifestare tot mai liber de voință, determinată fiind aceasta numai de concepția religioasă despre idealul transcendentă propus de religiuene.

Aceasta însă azi și-a pierdut terenul așa, că individul de azi nu e determinat în actele sale de voință, de nici o forță internă sau externă, ci acelea sunt un produs al propriei sale convingeri.

Vorbind despre rolul de căpetenie ce e chemată o voință puternică să-l întrunească, putem susține, că dela modul cum ne știm folosi de aceasta, atarnă soarta noastră.

Căci ori cine a putut esperia, că în măsura în care ne-o știm validă față de alții, silindu-i a se acomoda postulatelor ei, ajungem a fi conștii de superioritatea noastră în fața aceloră.

Cum vedem, e vorba aici de o putere ce nu se poate exprima prin cifre și nu se poate pune la cântar, dar pe care totuși suntem în stare să o potențăm, să o înfrânăm și să o punem în serviciul intereselor proprii chiar numai în virtutea puterilor noastre individuale.

Au fost însă vremi și nu e mult de atunci, când se trăgea la indoială educabilitatea voinții, când teorii despre determinism stăpâneau sufletul oamenilor, cari în presupunerea, că nu poate încăpea vorbă despre o creștere a voinții, declarau de prios ori ce opintire în direcția aceasta.

La ce să-ți bați capul cu creșterea aceleia, — își ziceau oamenii — cu un oare care aer de fanaticism, — dacă și așa nu e educabilă, lăsând pe copil în voia caprițioasă a sorții?

Și de fapt aceste concepții materialiste-pesimiste au și aflat răsunet. Reprezentantii lor, împărțându-se în cercetările lor dela viața reală, căutau să se miște în cercul de libertate al unei voințe luate în înțelese teoretice, ba au dus-o până acolo, că cuvântul „voință” își perduse înțelesul ei de toate zilele.

Ce înțelegeau ei sub aceasta adevărat? O energie permanentă a sufletului, o facultate, care ce e drept rezidă în suflet, dar peste care acesta nu e stăpân, fiind expusă la diferite fluctuații, ca circulația sângelui, temperament, fantasmă etc.

Lucrul acesta îl explică și mai bine procedura de drept penal, în chestii de delict criminale, când delicventului i se computează ca circumstanțe atenuante, anume împrejurări. Fiind vorba însă de o voință activă nu trebuie să ne cogătim la ceva continuu, permanent, ce acționează neîntrerupt și zi și noapte, căci ea își începe funcțiunea la începutul fiecărei acțiuni sau fapte, de chilii și numai când apare scopul clar în față.

Avem de a face dară în cazul acesta cu un șir de voințe, iar nu cu una permanentă.

Poate — ce e drept — să se repete aceași voință, dar manifestarea acesteia uniformă e condiționată de ivirea aceluiași scop în claritatea conștiinței.

Ce urmează de aici? Nimic altceva, decât, că fiind vorba de întărirea acesteia, mai cuminte e ca educatorul să fixeze înaintea ochilor sufletești ai elevilor un scop clar, nizuindu tot deodată a delătura din calea realizării lui toate pedecile. Despre îndreptățirea acestui postulat ne putem convinge, din faptul, că ori de câte ori e vorba de scrierea vreunui articol, disertații etc., în adunarea de date, precum și în decursul lucrării întregi vom dovedi un zel cu mult mai mare, de cât când e vorba de o simplă lectură distractivă. Lucrul se explică prin faptul că scopul defapt servește de un impuls puternic la muncă.

De ce n'am proceda tot astfel și fiind vorba de copii?

Se știe doară, că de nimic nu se apucă copiii fără anumite motive concrete. Afară de aceea să nu credem, că cine știe ce principii de viață îi servese de îndemn copilului în acțiunile sale.

Faptul, că se spală de pildă — nu e de a se atribui simțului de curățenie. Pe departe de a fi determinat de atari postulate, pe cari el nu le pricepe încă, copilul se silește simplu de dragul laudelor, sau determinat de frică de pedeapsă.

Tot astfel stă lucrul și cu ținuta sa în școală, unde examenele, testimoniu și pedeapsa sunt tot atâtea stimulente pentru hotărârile sale de voință. Deci fixarea de anumite ținte, fiind ele în regulă generală hotărâtoare, cât privește escitarea voinții elevului, nu se poate recomanda din desajuns.

În punctul acesta se pare, că există o analogie între lucrarea întreprinsă de spirit și între modul de funcționare a lor două petri de moară. Numai ajungând între aceste firele de cucuruz pare că desvoaltă ele adevărata energie. Atunci au ajuns să-și cunoască adevărata lor chemare.

Tot astfel și puterea de voință așteaptă să i se determine ținta sa, scopul ce are să-l realizeze.

Pentru a pune în acțiune actele de voință e de lipsă a deprinde mecanismul sufletului, regulându-l și punându-l să funcționeze un anumit timp, întocmai cum și petrele înainte de a le pune în mișcare, trebuie să fie pregătite pentru respectiva lucrare.

Numai după o deprindere și funcționare îndelungată și săvârșită așa zicând inconștient, vom putea defige elevului un scop anumit.

Inconștient zic, pentru că trebuie să se țină cont, că el de cu vreme trebuie datat la deprinderi morale, chiar într'un timp, când nu poate pricepe noima faptelor sale și nu e conștiu de motivele acelor.

Vom da așadar copilului cât mai des prilej să îndeplinească fapte de binefacere, indiferent că își poate da samă de motivele acelor, rămânând ca mai târziu, după ce cercul de vederi i s'a mai lărgit și inima lui a început a se mișca în fața suferinței și lipsei altora, să începem a-i vorbi și despre motivul adevărat al faptelor sale morale și în legătură cu acestea despre deseale ocașuni, ce i se îmbie într'a da probă de simțul său de compătămire și binefacere.

Îl vom face cunoscut cu misiunea bisericii și problema statului, cu legăturile de comunitate socială ale supușilor aceluia.

Acum se va împărtași de adevărata școală practică în deprinderea faptelor de binefacere.

Astfel purcezând în gruparea bucăților de cetire a tablourilor, în predarea întămplărilor, în decursul lecțiilor, el va întrezări ușor ținta.

Tot asemenea îl vom deprinde și la cruțare, curățenie, le trezvie, la lăpădarea de desfătări, la muncă regulată și putința de a-și stăpâni boldurile.

Nu va trece nici o zi fără a-i impune câte o problemă din programul de acțiune de mai sus, spre rezolvare practică, în care scop va avea să se conformeze potrivit invocațiilor date pe cale practică.

Azi de pildă — îi voi da prilej să facă o faptă de binefacere, să dovedească (prin fapta) simțul de milă prin îngrijirea unui bolnav, altă dată îl vom ispiți simțul de cruțare, trimitându-l în oraș la târguit.

Cât privește înfrânarea poftelor, îl vom introduce în sânul unei societăți de abstenență, iar despre stăpânirea de sine, pornirile sale de afect, despre isbucnirea: mâniei, cruzimei, etc., ne vom convinge așa, că îl vom însăreina să-și dea seamă în scris, că anume de câte ori s'a lăsat ispitit și răpit de furia acestor patimi, și de câte ori și-a uitat de datorințele de cinste și bună cuviință față de alții.

După ce prin deprinderi de felul acesta l-am făcut accesibil pentru îndeplinirea a tot ce e nobil fără vreun interes, din propriul său îndemn, după ce mintea lui începe să chibzuiască asupra motivelor faptelor sale, să-i deschidem o perspectivă și în teatrul vieții sociale, defigându-i și factorii conștiinței morale a omului.

Acum e timpul potrivit a-i vorbi de iubirea deaproape, care determină pe oameni la lucrarea în comun și ajutorarea reciprocă, care îi face capabili de acel simț nobil, ce le impune imperativa datorință de a grăbi în ajutorul celui lipsit, precum și o cruțătoare tractare a greșelilor altora.

Să insistăm dară, ca copiii să eșercite fapta moralei practice.

Să le dăm prilej a îndeplini fapta morală, în loc de a le predica la tot pasul despre diferite reguli, principii, și în loc de a le înșira la povești, cu pilde de fapte de eroism și iubire creștinească.

Dovadă de adevărat eroism, și virtute de acela, care se știe învinge pe sine, prejudițiile și jertfele sale.

(Va urma).

AMVONUL.

Predică

rostită de Aurel Popoviciu, cu ocazia cuminecării elevilor seminariilor din Sibiu.

Amin, amin zic vouă, de nu veți mânca trupul fiului omeneș și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi.

Ioan cap. 6 v. 53.

„Iubiți elevi! Azi când, în urma slujbei de duhovnic es o port la seminarul nostru, trebuie să încep lucrarea grea, care este menită pe voi să vă curățesă de păcate și să vă sfințească, iar mie să-mi dea mângăierea și bucuria datorinței împlinite, gândul mă poartă îndărăt, în acelea vremi îndepărtate, când omenimeș, după ce ani deardândul zădarnic s'a trudit să iasă din atmosfera grea, care o înădușea, din întunerecul greu ce-l învăluia sufletul, și în care a ajuns prin propria sa vină, aștepta cu lăcomie pe izbăvitorul, care din starea sa decăzută să o ridice și la o viață mai senină să o înalțe. Din negura acelor vremi îmi răsser în minte figura blândă a Omului-Dumnezeu, care înducșat de starea deplorabilă în care oamenii s'au scufundat, le zice acestora: „veniți la mine toți cei osteneți și însărcinați și eu voi odihni pe voi”. (Mat. 11 v. 28). Cu învățăturile sale mântuitoare El aprinde între oameni focul unei revoluții iatinse peste margirile Palestinei, în urma căreia o lume de idei și aspirații înveșchite se prăbușește și pe ruinele ei se ridică o împărăție în care „poporul cel ce ședea în întunerec, a văzut lumină mare și celor ce ședea în lăturea și în umbra morții, lumină a răsărit lor”. (Mat. 4. v. 16). Văd cu ochii sufletului meu apostolii și ucenicii Mântuitorului cum infuntă cu bărbăție cele mai cumplite chinuri pentru propoveduirea noiei evanghelii și deodată cu ei mi-aduc aminte și de oastea fără de număr a mucenicilor și martirilor, cari pentru credința lor și pentru propoveduirea ei în cele mai largi oceruri, nu numai că au îndurat cele mai înfiorătoare maltratări, ci au stropit pământul cu sângele lor nevoințat, ca și Acela, a cărui mărturie și slujitori se numău. Sufletele acestor martiri, apostoli neînfricoși ai unor vremi mai bune pentru oameni, erau tot mereu adăpate la izvorul dătător de viață al credinței în Dumnezeu, făcătorul și purtătorul de grijă a tuturor lucrurilor din lume, erau hrănite cu hrana duhovnicească din masa Stăpânului, și de aici aceeași liniște și senină-

tate, cu care mergeau spre moarte pentru învățăturile Celui ce pentru izbăvirea noastră d'n robia păcatului „mănila și le-a întins pe cruce” (cânt. bis.)

Azi, după scurgerea atâtor veacuri, viața religioasă dela început, pare a fi săzută și cuvintele psalmistului „nu este cel ce face bine, nu este până la unul” se pare că nici odată n'au fost de mai mare actualitate, ca toamai în timpul nostru. Până când în primii secolii ai creștinismului sufletul era acela, care avea parte de o deosebită îngrijire, azi trupul cel peritor este idolul omului, căruia acesta i se închină cu predilecție, iar sufletul nici pe departe nu se îmbracă cu hrana care l-ar împodobi cu adevărat, nici nu se hrănește cu hrana, care l-ar face viu. Și de unde acest contrast izbitor între trecut și între prezent? Credința creștină, care în primii ani a înălțat atâtea suflete, azi să fie perdată din căldura ei primordială? Nu! Ea și astăzi înalță din destul pe cei ce-și adapă sufletele la izvorul ei limpede și neseocat, și azi face minuni, și azi e mai tare chiar ca naționalitatea! Și azi nu naționalitatea turco-arabă, ci mohamedanismul fanatic face ca adnexarea problematică a Tripolitaniiei să-i coste pe Italiani atâtea sânge și avere. De altă parte poporul odinioară ales, deși împrăștiat peste țări și mări fără nioi o organizație națională, trăește ca popor iudovesc, toamai în urma alipirii sale neșovăelnice la credința strămoșilor săi. Șeu doară masa Stăpânului azi nu este atât de bogată în hrană duhovnicească, cam a fost în primii secolii ai erei creștine? Nu! Și azi la altare zi de zi se junghie mieul lui Dumnezeu, cel ce ridică păcatele lumii, și azi se gătește în biserică ospașul bogat al Domnului, care junghie viștel cel gras, pe fiul său unul născut, de bucurie, că din țara îndepărtată a păcatului ne-am întors iarăși în brațele părintești; și la acest ospaș sunt chemați toți oamenii, cari prin hotez s'au făcut membri ai bisericii lui Hristos. Tot creștinul stă și e convins chiar, că nu numai trupul, ci și sufletul are trebuință de hrană. Aceluia îi trebuie hrană materială, iar acesta înselează după hrană spirituală; și cu toate acestea mulți din cei chemați pretextând fel și fel de cauze, nu se grăbesc a se împărtași din ospașul Domnului, mulți rămân surzi la cuvintele Mântuitorului: „Amin, amin zic vouă, de nu veți mânca trupul fiului omeneș și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi”.

Păcat strigător la oer oomit unii ca acestia și disprețul ce-l arată față de un dar atât de mare, cum este împărtașirea cu trupul și sângele Domnului, care ni s'a dat nu în urma vredniciei noastre, ci în urma bunătății infinite a lui Dumnezeu, în ziua dreptei judecări îi va face vrednici de osândă și de vecință ele munci. Cu câtă bucurie nu primește omul invitarea la masa semenului său, câtă răgulire nu-și face el, robul trupului, din a ceasă invitate; iar când este chemat la ospașul cel duhovniceș, atunoi răvna îi stă adă, și sufletul, care dorește, mai mult ca ori ce, hrană spirituală, îl lasă flămând și însetat.

Nimic mai natural, ca acest ospaș sufletul să dorească a se împreuna cu Dzeu din care a eșit. Peatra aruncată în văzduh, se năzuște iarăși spre pământ de pe care a fost ridicată, răurile se grăbesc spre mare, căreia își mulțamesc existența, arborele nu se desface de rădăoă ma din care a crescut, și după aceeaș lege sufletul dorește împreunarea cu Dumnezeu, din care el face o mică părticică. Sufletul voeste împreunarea cu Hristos, el do. zăste să fie hrănit la masa duhovnicească a Stăpânului, căoi făcând aceasta își cășăgă dreptul de a zice despre sine „nu voi murii, ci voi fi viu și voi cunoaște lucrurile Domnului” (ps. 97 v. 17). Iuși Mântuitorul confirmă adevărul exprimat de psalmist, zicând: „Eu sunt pânea cea vie, care s'a pogorât din cer; de va mânca cineva din pânea aceasta, va trăi în veci, și pânea care eu voi da, trupul meu este, care eu îl voi da pentru viața lumii”. (Ioan 6 v. 11) Și iarăși adevăr, iubiților, prin intrarea fiului lui Dumnezeu, pânea vie s'a coborât nouă din cer, pe care mănâcând-o, ne-am desbrăcat de omul cel vechiu păcătos, ne-am depărtat dela înșelăciunea cea veche și ne-am îmbrăcat în haina cea strălucitoare a credinței, nădejzii și a iubirii întru Hristos Isus Domnul nostru. Văzut-ați pe omul, care și-a cheltuit o bună parte din viața în fără de legi, după ce și-a desoperit duhovnicului său ranele sufletului și după ce s'a împărtașit în fața altarului cu trupul și sângele lui Hristos, cum s'a umplut de bucurie și cum ochii îi vărsau lacrimi de fericire. Dar mărturie acestui adevăr îi sunteți și voi, iubiților, căoi am văzit, cum după ce cu sfială v'ați apropiat de sfânta cuminecătură, după ce ați primit întru voi trupul și sângele Domnului, v'ați schimbat modul de trai și de gândire. V'am văzut adănoindu-vă întru voi înșiși, și

văzând oăt de înalțateți sunteți cu sufletul după împărtașire, ați luat hotărârea firmă de a nu mai păcătui. Atunoi și zile deardând după aceea, ca prin farmec o dispartut dintre voi micile hărțueli și măruntele patimi, și toți erați pătrunși de o înaltă sfințenie. Cuvintele Mântuitorului „Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, întru mine rămâne și eu întru el. Precum m'a trimis pe mine Tatăl cel viu, și eu viez prin Tatăl, și cel ce mă va mânca pe mine, acela încă va fi viu prin mine” (Ioan 6 v. 56—57), în acele zile de adănoși liniște și sfințenie aveau mare valoare pentru voi.

În raport cu viața senină și indestulată a acelor ce își îngrijese cu sumpătate sufletul, cât de steapă e viața acelor, cari din diferite motive, pe cari înșiși le făuresc, foarte rar sau nici odată nu caută să-și hrănească sufletul cu mănăcarea duhovnicească a sfințeniei cuminecături. Așteția sunt robi ai pănteocului, pentru indestularea căruia nu se sfiesc a întrebuinta ori și ce mijloace chiar și de acelea, cari sunt deadreptal vătămătoare pentru sufletul lor.

Cel ce spre păguba sufletului, numai trupului i se închină, se scufundă tot mai mult în noroiul patimilor și al păcatelor, își macină viața în fel și fel de frământări și zbuciumări, iar bisericii doar cu numele numai îi mai aparține. Acesta ne având legătură cu biserica, înceată de a mai avea legătură și cu oapul nevăzut al bisericii, adevărat nu mai petrece în Hristos și Hristos nu rămâne întru el. De câte ori este în primejdie trupul, alegă la doftor, dela care așteaptă tămăduire; îi este bolnav sufletul, aceasta însă nu-i face nici o grijă, și-l lasă și pe mri departe să pătimească. Sufletul, care face pe om, pe care dăză-l perzi înzidar ai dobândi toate banurile pământului, să-l lași flămând și însetat, nelubrăcat ca o cămașă pustie, iată cea mai mare nesocotință și ignoranță.

Dar nu numai pentru viața de pe pământ, ci și pentru viața în care intrăm prin ușa mormântului, este de mare folos cuminecătura, căoi zice Isus în evangelia lui Ioan: „Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, are viața vecilor și eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi”, (osp. 6 v. 56). Ne-am îngrijit în viața sufletul, l-am hrănit cu trupul și i-am stămpărat setea cu sângele Domnului ori de câteori el e roslamat, atunoi când ceasul despărțirii de lume ne sună, sprijiniți pe toisgul faptelor noastre bune, fără sfială și fără frică vom trece pragul veciniei, căoi știm, că acolo, înă de când viețuim în lume, Mântuitorul ni-a gătit los de odihnă.

Iubiților elevi! Pe oăt de mare este darul, de care ne-am învrednicit, când ni s'a dat să ne putem împreuna cu Hristos ori de câteori vom, pe atât de mare și neiertat este și păcatul, pe care îl săvârșește omul, care nici măoar de donăori sau odată pe an nu se cuminecă. Voi ferivi-vă nu numai acum, ci și în viitor de acest păcat urgisit; iar acum, când masa Domnului se gătește pentru voi, când aveți înaintea voastră cea mai aleasă și scumpă mănăcare și beutură, însuși trupul și sângele lui Hristos, cu gânduri înalte și cu inimi curate să vă apropiați, ca ospătându-vă bine să rămâneți în Hristos și Hristos să rămână întru voi și să vă facă vii!

Pentru săraci.

La darurile de Crăciun, ce se vor împărți Vineri la 23 Decembrie v. (cu începere dela ora 2 d. a.) în localitățile Reuniunii sodalilor români din Sibiu, au mai lăcrut: A. Bărsănuș, președintele „Asociației”, 5 cor., Letiția Boșoga n. Papiu, soție de director și Dr. Vasile Danu, advocat, oăt 2 cor., Maria Dr. Pisco născ. Turou, soție de adv., Malvina Verzariu n. Socandăr, soție de funcț. de bancă, Elena Sirota, soție de protonotar comit., câte 3 cor., Emilia Dr. Rațiu, văduvă de adv. 4 cor., membrii „Reuniunii românilor ardeleni” din Marxoh, prin prez. dental Nicodim Răuș, măestru pautofar și prin casaral V. Surtea 44 cor., doara Elena Petrașcu, d'extatoară 10 cor., elvele interne ale școlii „Asociației”, din banii lor de bușunar 10 cor., doșoarele E. și A. Proșteanu 2 cor., Paul Munteanu, colonel pensionat 2 corose, doamna Ana Popa, văduvă de adv. 4 cor., frații Stefan și Petru Moga frazulari, câte 50 colăoeci, I. Uh, brutar 30 pânioare, I. Keil, frazular mai mult, cozonaci.

Aducând cele mai sincere mulțămite pentru prios, rugăm publicul nostru să fie cu îndurare către săraci.

Sibiu, 21 Decembrie v. 1911.

Comitetul „Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu”.

Vic. Tordășia nu preșident.

Stefan Duca notar.

NOUTĂȚI.

Sărbători fericite dorim tuturor cetitorilor, colaboratorilor și binevoitorilor ziarului nostru.

Numărul proximității al ziarului nostru apare Vineri, săptămâna viitoare, la orele obișnuite.

Domnul prim-ministru operat. Conte Kluen-Hélerváry, prim-ministru țării, care suferă de mult de o boală de ochi, a fost operat cu bun succes zile trecute. În vre-o zece zile domnul ministru-prezident va fi deplin sănătos.

De când se serbează Crăciunul? Serbarea Nașterii lui Cristos, lucrul pare destul de curios, nu era obișnuită în primele veacuri. În locul ei se serbau alte festivități, ca bună oară născută dela Căna Galileii, a cărei sărbătorire azi nu mai există. Nașterea Domnului s'a serbat mai întâi pe la mijlocul secolului al patrulea; dar nu s'a generalizat decât cevaș mii târziu. Festivitatea s'a pus dela început pe ziua de 25 Decembrie, care după o veche tradiție se consideră ca adevărată zi de naștere a lui Cristos. Noua sărbătoare a trecut din spus spre orient, până în Siria, Palestina și Egipt, ear pe la anul 430 a pătruns aproape pretutindeni și a înlocuit alte festivități.

La temniță. Domnul O. Goga a fost invitat să-și înceapă Mercuri, săptămâna viitoare, pedeapsa de o lună, dictată în procesele de presă avute ca director al „Zării noastre”; pedeapsa și-o face în temnița de stat a Seghedinului.

De urmat. În mai multe parohii din dieceza Gherle, cum s'orie *Unirea*, s'a oprit la înmormântării beutura de rachiu, bere și vin, ca pomă pentru morți. Luorul acesta s'a făcut la inițiativa protopopului Ioan Pop din Nusfalău încă pe la sfârșitul anului 1910. S'a observat, că pomelile pentru morți îmbogățeseră mai ales pe străini; ear poporul nostru se demoralizează prin petreceri, care prea adesea trec în abuz.

Nouă revistă literară. În săptămâna viitoare va apărea o nouă revistă literară, și va purta numele *Chemarea*. Publicația va se tipărește în București și este editată de d'plul literaturii moderne din Apus. Conține 16 pagini text, în format mare. Ua exemplar 10 bani.

„Poporul român din statul ungar“. Acesta este titlul unei cărți de mare valoare, pe care domni *Silvestru Moldovan*, directorul ziarului „Gazeta Transilvaniei” din Brașov și Dr. *George Proca*, secretar consistorial în Sibiu, au intenționează să o scoată din tipar în cursul anului ce vine. Amănunte se cuprind în „apelul” care se alătură ca supliment la numărul de față al ziarului nostru și asupra căruia atragem deosebită atenție a tuturor cetitorilor.

† **Sidonia Munteanu n. Roșu**, văduvă de sub-jude reg. în Sibiu, după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului la 1 Ianuarie 1912, în etate de 52 ani. Rămășițele pământești ale defunctei au fost înmormântate în 3 Ianuarie 1912, la 2 ore p. m., după rital bisericii gr.-or. în cripta familiară din cimiterul de lângă biserica gr.-cat. din Sibiu. Fle-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

† **Ioan Codrean**, paroh gr.-or. român în Siciu, a trecut la cele eterne în 19 Decembrie v. în al 70-lea an al etății, și a fost înmormântat Miercuri, în 21 Decembrie v. ora 10 a. m. Odihnească în pace!

† **Alexiu Ardelean**, proprietar, membru în comitetul parohial și în reprezentanța orașenească, în Beiuș, membru ordinar al „Asociațiunii” etc, după un morbo scurt și greș și-a dat sufletul în mâinile creatorului, Marți în 2 Ianuarie st. n. la orele 12 a. m. în al 56-lea an al etății. Rămășițele pământești ale defunctului au fost depuse spre vecinică odihnă Joi în 4 Ianuarie n. la orele 2 d. m. în cimiterul gr.-or. rom. din Beiuș. Odihnească în pace!

Coroane eterne. Membrul fondator al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, dl Dr. *Vasile Freda*, avocat, în loc de o nună peritoasă pe costingul mult regretatei sale nașe *Sidonia Munteanu n. Roșu*, dăruiește fondului Episcopul Nic. Popea pentru masa învățăcelilor meseriași al numitei Reuniuni 30 cor.

Craniul principelui Caragheorgevici. Din Viena vine știrea, că Daminecă după ameză s'a găsit într'un tufiș al cimiterului St. Marx un craniu învelit în niște foi de ziar. O comisiune a constatat, că acest craniu este al principelui Alexandru Caragheorgevici Sieriol principelui și al soției sale, al prințesei Maria, vor fi transportate la Topola.

Lege împotriva opiumului. Consumarea necontrolată de opiu a produs mari puștiiri în anii din urmă în orașele Franței. De aceea, cum s'a vestite din Paris, 50 de senatori au înaintat camerei un proiect de lege, care va restrânge vânzarea de opiu. Conform acestui proiect, în viitor numai farmaciile vor avea dreptul de a vinde opiu și exclusiv în urma ordinațiunii medicale.

Colonizare de ciangăi. Reuniunea economică din comitatul Veszprém, într'una din ședințele sale din urmă, a hotărât să colonizeze în părțile Balatonului ciangăii bucovineni. Se nădăjduiește, că această colonizare pe la Balaton va izbuti mai bine, decât colonizările încercate în alte locuri ale țării.

Motiv de supărare. Unchiul: „De ce plângi, Mitică?” — Băiatul (urlând): „Toți frații mei au vacanță de Crăciun; numai eu n'am vacanță!” — Unchiul: „Și pentru ce n'ai?” — Băiatul: „Pentru că mama nu m'a dat încă la școală”.

Tifos în Deș. Boala tifosului s'a răspândit atât de mult în orașul Deș, încât primăria a dat ordin, în care locuitorii sunt îndemnați să nu mai bea nici un fel de apă înainte de-a o fierbe.

Rugare. Librăria „*Neamul Românesc*” societate Cooperativă pe acțiuni, Cal. Victoriei 107, București, în dorința de a răspândi cât mai mult scrierile românești de peste hotare roagă pe toți dnii autori de cărți a-i trimite spre vânzare scrierile lor. Tot odată vestește pe toți românii, că ziarul „*Telegraful Român*” se găsește de vânzare cu numărul la numita librărie.

Otrăvirile din Berlin. Am anunțat cazurile numeroase de intoxicație, întâmplare la seful de noapte al Berlinului. S'a stabilit, că nenorocirea se datorează rachiuului vândut de mai mulți neguțatori. Rachiuul, care conținea alcool metilic, a fost confiscat și mai multe meșezine închise. Numărul morților s'a urcat la 80, ear al îmbolnăvirilor la 200.

Limba croată limbă oficială. Din Fiume se știe, că începând cu 1 Ianuarie 1912 s'a introdus limba croată ca limbă oficială în toate oficiile publice din Dalmație, și astfel s'a înălțurat întrebuintarea de până acum a limbii oficiale germane și italiene. Partidele croate dalmațiene au purtat aspră luptă, până ce au obținut acest rezultat.

Deraiare. Intre stațiunile Ilia murășană și Brănișoara a deraiat Marți noaptea un tren de mărfuri. Cinci vagoane s'au răsturnat și în parte s'au zdrobit. Altă nenorocire nu s'a întâmplat.

Știre ziaristică. Am primit la redacție primul număr din *Gazeta Proșilor*. Apare în fiecare Joi, sub conducerea unui comitet, în București, Strada Sârbei-Vodă, Nr. 99. Abonamentul 10 lei pe an.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor români sibieni au mai dăruit: *George Topolog*, învățăcel măcelar 40 bani, *Trandafir Dragomir*, par. (Arpașul-inf.) 1 cor., *Ioachim Părau*, adm. parohial (Agnita) 20 bani, *Alexandru Vidrighinescu*, paroh (Oana-Sibiului) și soția sa *Elisabeta v. Henteș* 2 cor., *Mihail Bolta*, pantofar, în smintirea soarelui sale *Eva Eid* 50 bani, *Nicolae Gheșja*, paroh (Laslea-mare) și soția sa *Eufemia născută Avram* 1 cor., *Ioan Martin*, fav. mășar 50 bani, *George H. masea*, paroh (Breșcu) 1 cor., *Nicolae Ursu*, inv. locușuș (Oana) 50 bani.

Mulțămită. Dl. *Nicolae Stoicovici*, paroh gr.-or. rom. în comuna Mălăncorav, protopresbiteratul Sighișoarei, a dăruit bisericii suma de 80 coroane, ear spre scopul edificării școlii, deja terminată, 20 coroane. În numele comitetului parohial subscrisul îi exprimă mulțămită și pe această cale. Mălăncorav, la 17/30 Decembrie 1911 *Aureliu Vlăduț* inv. gr.-or. conf. rom.

Subvenționarea orașelor ardelen. Ministrul președinte ca ministru de interne a distribuit orașelor din țară subvențiunea luată în bugetul din 1911. Orașele ardelen au primit următoarele sume: *Mureș-Ozorheiu* 20.000 coroane; *Clujul* 7500; *Alba-Iulia* și *Orăștia* câte 6000; *Audul*, *Bistrița*, *Deva*, *Gherla*, *Mediașul* și *Szapsiszentgyörgy* câte 5500; *Oana*, *Gy-Szt-Miklós*, *Reghinul*, *Deșul* și *Tarda* câte 5000; *Făgăreșul*, *Hașegul*, *Hunedoara*, *Kézdi vásárhely*, *Székely udvarhely* câte 4500; *Abrudul*, *Ibașfalău*, *Csikszhereda* și *Cojoana* câte 4000; *Brașovul* și *Sibul* câte 3500 cor.

Un caz de telepatie. *Tribuna* din Roma istorisește un caz remarcabil de telepatie, întâmplat în prima zi de Crăciun în orașul Bari. Fiul unui căpitan Maroucoi, la o anumită oră din zi, a tresărit deodată cuprins de spaimă. I s'a părut că vede pe tatăl său, care e dus în războiul din Africa, împușcat și omorât de un soldat turo, ascuns după un arbore. În aceeași zi o telegramă aducea vestea morții marochului Maroucoi, căpitan al regimentului italian de infanterie nr. 61.

Sfințire de școală. Sfințirea noului edificiu școlar din comuna Daneș se face în ziua de „Anul nou” 1912 veșit. După sfințire „banchet”, cooveră 3 coroane. Seara se va da o producție teatrală, de diletanței societății „*Janimea*” din Daneș, precum și concert cu concursul corului pedagogilor dela seminarul „*Andreian*” din Sibiu. Începutul la 7 oare seara. Venitul curat e destinat în favorul școlii. Supra solvirile se primesc cu mulțămită și se chitează publice.

Piesă teatrală primejdioasă. Au apărut de curând amintirile unui director de teatru prusian, care între alte poveștește următoarea întâmplare: O trupă din Berlin făcea un turneu prin Stiria și Carintia. Într'un oraș mărginor austriac era să se reprezente piesa *Faust*. Directorul a mers la poliție, să ceară învoire. Șeful dela poliție, avzînd despre *Faust*, a zis: „Ce fel de dramă este?” — „O tragedie de *Goethe*”, a răspuns directorul. — „*Goethe*, *Goethe*, cine-i dl *Goethe*?” — „Este marele poet german și fost ministru la Weimar”, a răspuns directorul. Șeful nedumerit a întrebat: „Ce fel de persoane joacă în piesă?” *Faust*, un om învătășit, *Mefisto* satana... — „Cine zici că e *Mefisto*?” — „*Mefisto* este însuș dracul”. — „Cum? dracu? Dă vrei să pui pe scenă astfel de persoane? Să mă ierți, dle, un drac în teatru este absolut cu neputință!... Vei avea bunăstare, dle director, să-ți alegi o piesă mai puțin primejdioasă”, a terminat mult îngrățat șef de poliție. — Directorul, în locul lui *Faust*, a pus pe scenă piesa *Ful sălbătăciunii*, care a și fost bine primită de publicul orașelului.

Bioscopul Apollo din piața Hermann are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la orele 6 și 8 seara, în zilele de lucru; iar în Dumineci și sărbători la 3, 4½, 6 și 8. În fiecare zi cântă la reprezentație muzica militară.

Viață socială.

Serată teatrală cu joc în Dej. Comitetul fiscal din Dej al Societății pentru fond de teatru român aranjă în ziua de enul nou, 1/14 Ianuarie 1912, în sala Hotelului „*Hungaria*” serată teatrală împreună cu joc, începutul precis la orele 8 seara.

Petrecere în Coroisanmărtin. Comitetul parohial din Coroisanmărtin invită la petrecerea împreună cu teatru, cântări și joc, ce se va aranja Luni, 26 Decembrie v. 1911 (a doua zi de Crăciun) în sala școlii de stat cu concursul tinerimii gr.-orientale rom. din loc. Începutul la 7½ oare seara.

Teatru în Săliște. Luni, 26 Decembrie 1911 (8 Ianuarie 1912) a doua zi de Crăciun, se joacă în sa festivă a școlii române din Săliște piese teatrală: I. Scenă militară predată de copiii de școală II. *Nevasta lui Cercelul*, farsă într'un act, de P. Locustean, predată de corpul învățătoresc. Începutul la 7½ oare seara; după producție joc.

Teatru în Hașeg. „Reuniunea română de cântări din Hașeg” invită la producția teatrală ce se va aranja Luni, 26 Decembrie v. 1911 (a doua zi de Crăciun) în sala cea mare a hotelului „*Mielul de aur*” din loc. Începutul la 8 ore seara. Se joacă I. *Dragostea copilărească*, comedie într'un act de C. Marai. II. *Nevasta lui Cercelul*, farsă într'un act de P. Locustean. Dans.

Teatru în Orăștie. Secția industrială a „Reuniunii economice române din Orăștie” va da o reprezentație teatrală Luni, în 26 Decembrie st. v. 1911 (a doua zi de Crăciun) în sala cea mare dela hotelul „*Central*”. Începutul precis la 8 ore seara. Se joacă „*Bărbierul din Sevilla*”, comedie în 4 acte, (trad. de H. Lecca). După teatru urmează dans. În pauză un grup de tineri meseriași va juca „*Călușul*” și „*Bătuta*”.

Din România.

Noua lege sinodală, votată din partea corpurilor leguitoare române, a fost sancționată și promulgată. Prin ea s'a scot din valoare toate dispozițiile din legea sinodală de mai înainte considerate de ne-canonică din partea sfântului sinod. Primum și cel mai însemnat prs pentru restabilirea păcii, ordinii și a disciplinii în biserica gr.-ort. din România e făcut deci, și acum are se urmări: al doilea: alegerea noului Mitropolit-Primaț. După știrile pe cari le avem, guvernul român a căzut de acord cu membrii sfântului sinod, pe cari i-a consultat, ca în fruntea bisericii se fie pus, ca Mitropolit-Primaț, P. S. Sa, Episcopul *Timuș* al Argesului. În locul său va fi apoi ales episcop P. S. Sa, Arhiepiscopul Melet și Constăntinul, iar Episcop la Roman P. S. Sa Arhiepiscopul Calist; neanu. Hotărâre pe trn convocarea colegiului electoral încă nu s'a luat din partea guvernului român, dar alegările acestea la tot cazul se vor face încă în cursul sesiunii actuale parlamentare.

Recomandăm de nou cetitorilor noștri cartea „*Din cele trecute vremi*”, însemnări despre începuturile graiului, culturai și literaturii neamului românesc, de *Virgil Onișiu*, director al liceului nostru din Brașov. Cartea aceasta, de mare folos tuturor intelectualilor noștri, costă 2 coroane, plus 20 bani porto poștal și să poate comanda dela autor, în Brașov (Brassó)

Teatru.

Sâmbătă, în 6 Ianuarie n. se dă la orele 3 d. a. piesa pentru copii „*Hänzel und Gretel*”, iar sara „*Heimliche Liebe*”, operă nouă, care e mult lăudată și are să placă publicului sibian.

Daminecă d. a. la orele 3 se dă piesa comică „*Robert și Bertram*”, iar sara comedia „*Gretchen*”.

Luni pentru a doua oară opereta „*Heimliche Liebe*”.

Un protest.

Dela societatea „*România Jună*” din Viena primim spre publicare următorul comunicat:

„Jurnalele din Bucovina au adus vestea, că la liceul gr.-or. din Suceava, unii profesori cosmopolți au hotărât să înlocuiască costumul național al elevilor români, cu o uniformă copiată după costumul național al Nemților din Stiria.

Pe acești profesori vandali, cari înălțură într'un mod stăt de samovolnic portul nostru național dela unicol liceu din Bucovina, a cărui mărjoritate de elevi și profesori o formează „*România*”, societatea academică „*România Jună*” din Viena întrunită în adunarea plenară extraordinară din 26/XII 1911, îi infierează în fața opiniei publice românești, și apelează la simțul național al elevilor și al părinților lor, ca să nu-și lapede portul lor național și să boicotze în tot felul și cu ori ce mijloace uniforma cea străină, impusă lor cu diavolul.

Fînd liceul gr.-or. din Suceava un liceu confesional, susținut din banii fondului religios românesc, „*România Jună*” apelează la membrul ei onorar I. P. S. Sa, Mitropolitul dr. *Vladimir de Repta*, și-l roagă cu insistență ca Excelența Sa în calitate de cap al fondului religios gr.-or. român, și prin urmare și al liceului din Suceava, să întreprindă pașii necesari pentru deaprobarea și înălțurarea acestei samvolnicii, pre-um și pentru pedepsirea acolor vandali lipsiți de simț estetic și național”.

Serate de-ale meseriaşilor noştri.

Joi, în 28 Decembrie n., Reuniunea sodalilor români din Sibiu şi-a ţinut a XII-a şedinţă literară şi totodată ultima din anul acesta. A fost o încheiere splendidă a activităţii măsoase culturale ce a dezvoltat-o reuniunea prin aceste şedinţe literare. Săliile reuniunii erau arhipline. Clasa intelectuală încă şi-a dat tributul său, participând în număr însemnat la această şedinţă. Printre ezistenţi am remarcat pe domni: Dr. Aurel Dobrescu, medic, Dr. Nicolae Bălan, prof. seminar., Timoteiu Popovici, prof. sem. ş. a.

Deschide şedinţa neobositul prezident al reuniunii, dl V. Tordăşianu, care aruncând o privire retrospectivă asupra anului trecut îşi exprimă mulţămirea sufletească, că munca depusă în cauza binelui meseriaşilor români a dat roade satisfăcătoare. Bazele răsădite de neghină nici nu se cunosc din holda mănoasă de grâu.

Vorbeşte referitor la meseriaşi şi meserii, făcând în resumat istoricul acestei chestii şi explicând mai pe larg rolul însemnat ce-l are meseriaşul în genere în viaţa de toate zilele. Aduce ca pildă oină fata primului ministru danez *Closiu Bernstein* a învăţat ucenicia pentru măsărit, iar primul ministru a lădat hotărârea fetei sale prin instructivele cuvinte: „Ori ce muncă cinstită nobilează, împotriva trândăvia demoralizează”.

Vorbeşte apoi despre întreitul jubileu al fericiului meseriaş român Nicolae Borda, care îşi sărbătoreşte jubileu de 25 de ani ca măstru, lunta de şergint şi tot odată ziua onomastică. Explică cum stăteau meseriaşii români înainte de 50 de ani, şi mai ales cum erau persecutaţi, punându-şi-se în cale fel de fel de pedeci spre a-i opri în loc şi a le încurca planurile de emancipare de sub mână străinului. Tot astfel şi jubilaantul a avut de luptat cu multe pedeci şi neajunsuri, până şi-a putut înjgheba modestul său rost de măstru, şi de atunci încoace muncind un pătr de veac necontenit ca măstru a fost întotdeauna printre cei mai destoinici meseriaşi. Dl Tordăşianu îl felicită în numele reuniunii, dorindu-i a-şi putea sărba în pace jubileul de 50 de ani.

Mai vorbeşte între altele despre ajutoarele ce se dau din fondul „Andronic” învăţăcelilor şi caştelor de meseriaşi, explicând pe larg celor interesaţi unele lucruri de lipsă, iar după aceea dă o şedinţă a XII-a din anul 1911 deschisă.

Punctul prim îl formează corul seminarial de sub conducerea talentatului cleric Ignaton, cu bucată „Lăudaţi”.

Ca o rugăciune sfântă, dumnezeiască adusă din depărtări pe aripi de cheruvimi se auzău fermecătoare note, aci tremurătoare, line, mai apoi puternice, pătrunzătoare, umplând de evlavie inimile ascultătorilor, la sfârşit simpţicul dirigent a fost răsplătit cu furtunoase aplauze.

Urmează mai multe declamări, apoi conferenţa dlui Dr. A. Dobrescu despre igienă, cuprinzând cele trei lucruri principale: măncarea, beutura şi curăţenia. Dl Dr. Dobrescu dela începutul conferinţei şi-a cerut scuze că n'o să poată vorbi decât în resumat despre aceste trei lucruri, de oarece dacă ar sta să vorbească mai detaliat, iar fi prea puţin timpul pas la dispoziţie pentru o conferenţă. Vorbeşte apoi despre măncarea, fazele prin care trece măncarea în stomacul omului, până ajunge să se prefacă în sânge; despre măncaşele cari sunt potrivite şi hrănitoare pentru clasa meseriaşilor, trăgând concluzia, că omul cu bani puţini se poate hrăni destul de bine.

Vorbeşte apoi despre beutura. Explică în linii largi ravagile ce fac beuturile spirituoase, împiedicându-i omului puterea de judecată şi omorându-i ori ce voinţă. Arată mai ales pe baza constatărilor ce le-a făcut ca medic la casa de nebuni, înspăimântătoare cifre de copii epileptici şi idioţi recrutaţi din ocazia părinţilor beţivi. Pe baza acestor constatări trece concluzia reuelor prevenite în urma beuturii. Arată cum dsa de 3 ani decând e abstinent desăvârşit se simte cu mult mai bine şi mai sănătos ca în trecut când obişnuia a bea câte un pahar, două de vin. Sfârşeşte vorbind despre curăţenia şi explicând rolul însemnat ce are curăţenia în viaţa omului.

Conferenţa dlui Dr. Aurel Dobrescu a fost ascultată cu atenţie din partea publicului existent, văzându-se parca dorinţa pe feţele tuturor de a se îmbogăţi cât mai des cunoştinţele cu astfel de învăţături folositoare.

Urmează apoi tinăru G. Hedu cu vro câteva buoşti poroale executate la oteră. Dl Covrig cu colegii săi formând o capelă a executat mai multe buoşti.

Urmează iarăşi declamări şi cântări, iar la urmă corul seminarial mai distrează publicul cu unele buoşti înalţătoare, executate cu o adănoă măestrie.

Sfârşindu-se programul şedinţei literare dl Victor Tordăşianu anunţă publicului că vechiul membru al Reuniunii dl P. Iliş măstru compactor în Orăştie pune la dispoziţie acestor şedinţe pentru sortare 3 tablouri de masă cu portretul prezidentului reuniunii, dintre cari unul se sortează în şedinţa de faţă, iar celelalte două în şedinţa primă din anul 1912. Mai aduce la cunoştinţă că doamna A. Dopp a pas la dipozitie reuniunii un frumos album de poezi, care să se dea cu premiul celei mai bune declamătoare. Se sortează apoi obişnutele broşuri între participanţi invitându-se publicul la prima şedinţă literară a reuniunii din anul viitor, 1912.

El. Gruia.

Cărţi şi reviste.

Pătăniile lui Tândărică, o celebră carte educativă pentru copii, de Colodi, tradusă din italieneşte, a apărut în Bucureşti, în editura librăriei şcoalelor *C. Sfetea*, şi se află de vânzare la toate librăriile. Se poate comanda şi prin librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul 1 leu 50 bani.

Inştiinţare.

După ce câţiva foşti elevi ai şcolii comerciale rom. din Braşov, azi eliminaţi, au făcut abuz cu liste de colecte falsificate, adunând bani din public pentru masa studenţilor, fără de a fi fost încredinţaţi cu astfel de colecte şi fără de a fi administratorii la casa mesei studenţilor noştri, — ţin să aducă la cunoştinţă publicului, — pentru urmarea astorfel de abuzuri următoarele:

a) Subscrie Direcţiunea şcolară a liberatului în anul acesta *liste de colecte pentru masa studenţilor*, provăzute cu Nr. de înregistrare, cu stampila oficială a direcţiunii, cu subscrierea directorului *Virgil Oniţiu* şi cu indicarea numelui elevului încredinţat cu colectarea; listele de colecte extradate şi în circulaţie de prezent sunt următoarele: Nr. 53. la şcolarul de cl. VII. gimn. Oct. Puşcaru. Nr. 54. la şcolarul de cl. VII. gimn. Gh. Sglimbea. Nr. 55. la şcolarul de cl. VII. gimn. Aur. Stana. Nr. 56. la şcolarul de cl. VI. gimn. N. C. Colab. Nr. 57. la şcolarul de cl. VI. gimn. Ioan Penţia. Nr. 58. la şcolarul de cl. VI. St. f. Popovici. Nr. 59. la şcolarul de cl. VI. gimn. Ioan Moaroc. Nr. 60. la şcolarul de cl. V. gimn. Aurel Drăgan. Nr. 61. la şcolarul de cl. IV. gimn. Ioan Ciucuşel. Nr. 62. la şcolarul de cl. III. gimn. Damian Coltofean. Nr. 63. la şcolarul de cl. VIII. gimn. Andr. B. Crăciun. Nr. 64. la şcolarul de cl. VIII. Aurel Alexandrescu. Nr. 65. la şcolarul de cl. VII. gimn. Dum. Stăicu. Nr. 66. la şcolarul de cl. IV. gimn. Eug. Meşian. Nr. 67. la şcolarul de cl. III. com. Nic. Neaguş. Nr. 68. la şcolarul de cl. II. com. Vas. Ludu, (această listă s'a confiscat şi nulificat) Nr. 161. la şcolarul de cl. IV. reală Ioan Coltofean.

b) Toţi elevii numiţi sunt îndatorăţi să înainteze listele de colecte la direcţiunea şcol. până cel mult în 15 (28) Ianuarie 1912.

c) Colecta se poate face numai la credincioşii bisericii noastre şi numai în cercul cunoscuţilor elevului colectant.

Adăcând aceste la cunoştinţa Onoratalui public, rugăm cu toată insistenţa pe binăfacătorii mesii studenţilor, ca orice listă de colecte ce li s'ar prezenta de azi încolo, întru cât nu ar corespunde îndicării date mai sus, să o confişte şi să urmărească pe prezentator ca pe un escro ordinari.

Şi îndeosebi rugăm Onoratul public, ca să nu contribuie nici pe o listă, pe care o prezintă o persoană necunoscută.

Nu mai daţi cineva cunoaşte personal pe colectantul indicat pe listă, care trebuie să prezinte el însuşi lista de colecte, să contribuie, — altfel nu!

Orice bunăcredinţă anticipată din partea publicului faţă cu colectanţii necunoscuţi este în dauna cauzei şi spre stricăciunea şcolărilor, ipeştiţi astfel de a face abuz.

Orice abuz — rog — să se adăcă îndată şi la cunoştinţa subscrişii direcţiunii şcolare.

Braşov, în 16 (29) Decembrie 1911.

Diriecţiunea şcoalelor medii gr. or. române din Braşov.

Virgil Oniţiu,
director.

Nr. 728/1911

(475) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Glodghileşti**, protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.” conform ordinului Preavenatului Consistor Nr 13552 Bis. de datul 29 Noembrie 1911.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B/. pentru întregirea ajutorului dela stat.

Cererile provăzute cu documentele reacerate au a fi înaintate subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Ilia, la 21 Decembrie 1911 v.

Oficiul protopresbiteral în conţelegere cu comitetul parohial.

Z. Murăşan
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învăţător la şcoala confesională gr.-or. din **Vălişoara**, tractul Devei, să escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. din repartiţie pe popor;

2. Cvarţir liber în edificiul şcolii;

3. Grădină de legumi;

4. Doi stânjini de lemne, din cari are a se încălzi şi sala de învăţământ.

Învăţătorul ales este dator a conduce pre lângă şcoală de toate zilele şi pre cea de repetiţie (elevii 12—15 ani); este dator să ţie strană la vecernie şi utrenie cu cantorul, să conducă copiii de şcoală în Dumineci şi sărbători la biserică şi să cânte cu ei la S ta liturgie. Cererile de concurs au a să aşterne Preaonoratului Oficiu Protopresbiteral din Deva şi a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre aşi arăta desleritatea în cântări, respective a face cunoştinţă cu poporul.

Vălişoara, din şedinţa extraordinară a comitetului parohial ţinută la 6 Noembrie 1911.

Nicolae Roman
preşed. comit. par.

Rovinar Aron

Nr. 561/1911.

(473) 1—3

Văzut: Deva, la 1 Dec. 1911.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

A apărut şi se află de vânzare la „Librăria Arhidiecezană” următoarele călindare:

Almanachul scriitorilor dela noi, anul I. Preţul 1,60 porto 20 fil.

Călendarul Lumea ilustrată, anul al unsprezecelea. Preţul 1,50 porto 20 fil.

Călendarul Naţional, anul al şaselea. Preţul 40 fil. porto 10 fil.

Călendarul „Minervei” anul al patrusprezecelea. Preţul 1,25, porto 20 fil.

Călendarul Poporului anul douăzeci şi şapte. Preţul 40 fil. porto 10 fil.

Călendarul Poporului Român anul al zecelea iubilar. Preţul 40 fil. porto 10 fil.

Călendarul Amicul Soldatului. Călindari pentru toate persoanele cari aparţin armatei; soldaţi activi, rezervişti, honvezi, glotaşi, veterinari şi prietini ai armatei. Preţul Cor. 1.— porto 20 fil.

Prietinul cel bun, Călindari ilustraţi pentru toţi cari fac parte din armată şi sunt prietini ai soldatului. Preţul 60 fil., porto 10 fil.

Călendar pentru casa creştinului. Preţul 40 fil., porto 10 fil.

Călendar umoristic şi ilustrat. Preţul 40 fil., porto 10 fil.

Cărţi noi apărute:

Din cărţile sfinte. *Proverbele lui Solomon*. Preţul 25 fil., porto 5 fil.

Predicătorul de econ. Ioan P. Ţincoea, protoiereal al judeţului Iaşi. Volumul I. Predici dumiecale. Preţul cor. 1.20 porto 20 fil.

Nu din partea aceea sau *datoarie de episcop* de preotul Gr. G. Petrov. Poveste, traducere din ruseşte de Stefan Gr. Berechet. Preţul 50 fil., porto 5 fil.

Vieţea femeilor în trecutul românesc de N. Iorga. (Poate fi întrebuinţată şi ca o carte de cetire şi studiu pentru şcolile de fete) Preţul Cor. 1.75 porto 10 fil.

Oameni cari au fost. Amintiri şi Comemorări de N. Iorga. Preţul Cor. 3.— porto 30 fil.

I. Codru Drăguşanu: *Călătoriile unui Român ardelen în ţară şi în străinătate (1835—44)*, „peregrinul transilvan”. Ediţie prefăcută în stil literar de astăzi de Constantin Onciu, tipograf, cu o prefată de N. Iorga. Preţul Cor. 1.50 porto 20 fil.

Învăţământul despre natură în şcoala primară de Apostol D. Culea, institutor. Preţul Cor. 3.50 porto 30 fil.

„Asociaţiunea” noastră. *I. Serbările dela Sibiu* (1905), şi *II. Serbările dela Blaj* (1911), de un observator. Preţul Cor. 1.— porto 5 fil.

Blajul. Scurte notiţe informative de Dr. Ioan Raţiu. Preţul 80 fil. porto 10 fil.

Ştii româneşte? Câteva observări asupra limbii cum se scrie în vremea de faţă de Ion Gorun. Preţul Cor. 1.35 porto 10 fil.

La masa calculului. Nuvele şi schiţe de Caton Theodorian. Preţul Cor. 1.50 porto 10 fil.

Scenete şi fantazii de E. Lovinescu. Preţul Cor. 1.50 porto 10 fil.

Liniste. Trubadurul. Stăpânia odată. De Delavrancea. Preţul Cor. 2.50 porto 20 fil.

Raze de lumină de Cesar P. Oardă. Preţul Cor. 2.— porto 10 fil.

Nr. 1. Biblioteca „Flacăra”. *Furiile amorului*. Amintirile princesei Elena Racoviţă. Preţul 90 fil. porto 5 fil.

Din cele trecute vremi. Insemnări despre începuturile graului culturii şi literaturii neamului românesc de Virgil Oniţiu. Preţul Cor. 2.— porto 20 fil.

Ingrijiti-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine şi pe ai săi de lipsă este a se înscrie de membru la

„Asociaţia Esehiană de ajutorare reciprocă”.

La această asociaţie poate să se facă membru oricare persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. şi taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membru i se solveşte moştenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puţin 3 ani de membru, prin oarecare nenorocire neputincios de muncă, i-se solveşte până când trăieşte o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăieşte 30 de ani dela înscriere, poate ridică în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moştenitorii, i-se solveşte membrului pânăce trăieşte o rentă lunară de 50 cor. Este 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Aceştii membri însă n'au drept la rente.

După 3 ani de membru toate plătirile se pot sistă rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semnă 1—2 cote (2000—4000 cor.) Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solvirii lunare moderate şi taxe de mărişuri, poate fiecare a şi asigură fetele, dacă acestea n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semnă 1—2 cote (2000—4000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membru rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măriş, fata primeşte suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etăţii de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naştere.

Răpând o fată după 3 ani de membru, solvim erezilor suma asigurată. Licidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanţă: cote semnate până la 15.000.000 cor. şi 215.000 cor. fond de garanţă.

Prospect şi blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate oraşele şi bărbaţi de încrelere în toate comunele.

Asociaţia Esehiană de ajutorare reciprocă.

Direcţiunea pentru Ungaria:

(474) 1—

Timişoara (Temesvár, Hunyadi-uteza 4 szám).

„ECONOMUL“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni.

Centrala în Cluj (casa proprie).

Filiale în **Gherla**, —
Murăș-Ludoș ■
și **Aiud**. —

Reveriment . 47 milioane.
Active 5 milioane.
Depuneri . . . 2-5 milioane.

Pentru depuneri nouă spre fructificare acoardă 5%, 5¹/₄%, 5¹/₂%, 5³/₄% și 6% după sume și stabilitate, iar corporațiunilor în condițiuni excepționale; **contractează replătirea și fără abdicere.**

Acoardă împrumuturi favorabile hipotecare cu și fără anuități, precum și în cont curent, **ajută înființarea de bănci sătești** și le acoardă credite; mijlocește cele mai ieftine asigurări în toate combinațiile.

Instituții principale de binefacere: masa studenților, ambulanța bolnavilor și serviciul informetiv pentru țărani.

(453) 2-2

Direcțiunea.

O vai! La tusa, răgușală și mucărie ajută repede și sigur.

Trăiască!



„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:



Pastilele de piept ale lui Egger m'an scăpat repede!

O să mă înnece această tusa rea!

Farmacia „Reichspalatin“,
Budapesta, VI. Váci-körút 17

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Priessel, Au- (372) 15-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Schimbare de local.

Am onoare a aduce la cunoștința On. publică că strămutându-mă din localul avut până acum în strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1, mi-am deschis o nouă

Franzelărie în strada Sării Nr. 23.

Filială: Strada Gușteriții Nr. 81

unde continuu a pregăti ca și până acum toate articolele ce se țin de meseria aceasta.

În special atrag atențiunea On. publică, cu ocazia sărbătorilor, asupra făinurilor mele de calitate cea mai bună, cari le procur dela moara de artă din Sibiu și dela cele cu vapor din Bănat.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin semnez

Sibiu, 25 Decembrie nou 1911.

Cu profundă stimă: **Petru Moga,**
măiestru franzelar.

(468) 4-

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune publicului românesc asupra depositului meu de

piane și pianine

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (**Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stingl** etc.) cu prețuri de 600 - 2000 cor. **Armonii de școală** dela 200 cor. în sus.

Cu distinsă stimă: **T. Popovici,**
profesor de muzică.

(411) 9-

Sibiu, strada Cisnădiei Nrul 7.
(Vis-à-vis de hotelul *Impăratul roman*.)

VASILE BAN

Strada Ocnei 7 * SIBIU * Strada Faurului 16

în casa sa proprie



„La cizma roșie“

cel mai mare



Depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii de ambele sexe.

Comandele din provincie se execută prompt și cu prețuri moderate, la caz că nu corespund se primesc îndărăt și se schimbă cu altele.

(221) 13-

Trimitem ghete de probă și la locuință în orice timp.

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“,

însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

— Insoțirea economică —

„Mugurul“,

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455)

Material disponibil în altoi peste

9-

— **trei (3) milioane.** —

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteti băieții la cursul practic de altoi!

Români! Sprijiniți firmele românești, că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid.

REVERENZI!

Premiat:



Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală“ **I. PETRASCU**

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

— Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută —

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. —
Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate.

(472) 3-

— Spriginiți industria română. —

Premiat:



Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur.